Omgevingsdienst
Midden- en West-Brabant

Begroting 2020

en meerjarenraming 2021-2023

13 maart 2019

2020

Inhoudsopgave

1 Algemeen 3

1.1 Voorwoord 4
1.2 Aanbieding en verantwoording 5
1.3 Financiële uitgangspunten 6

2 Beleidsbegroting 9

2.1 Het programmaplan 10
2.1.1 Interne en externe trends en ontwikkelingen 11
2.1.2 Beleidskaders 21
2.2 Programmabegroting 22
2.2.1 Overzicht algemene dekkingsmiddelen 24
2.2.2 Overzicht kosten van overhead 24
2.2.3 Het bedrag voor onvoorzien 24
2.3 Paragrafen 25
2.3.1 Financiering 25
2.3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 26
2.3.3 Bedrijfsvoering 32

3 Financiële begroting 35

3.1 Uiteenzetting financiële positie en toelichting 36
3.2 Begroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023 37

4 Toelichting op de begroting 2020 40

4.1 Toelichting op de baten 41
4.2 Toelichting op de lasten 41
4.3 (Vervangings)investeringen 2020 44
4.4 Toelichting op de meerjarenraming 45

Bijlage 1: Specificatie bijdrage per deelnemer 2020 47

Bijlage 2: Verloop reserves 49

Bijlage 3: Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld 50

Bijlage 4: Tarieven 51

1 Algemeen

1.1 Voorwoord

Met vreugde bieden wij u de begroting 2020 aan. Een sluitende begroting.

Voor het derde achtereenvolgende jaar is er sprake van groei in taken en activiteiten. Intussen kunnen en mogen we spreken van een structurele groei. Relatief nieuwe thema's als klimaat, energie en circulaire economie scheppen nieuw werk. Samen met de deelnemers, tevens onze opdrachtgevers, zetten wij ons in voor duurzaamheid. De nieuwe Omgevingswet biedt in dit opzicht ook waardevolle kansen en mogelijkheden.

De veranderingen vragen van de OMWB ook vernieuwing in werkwijzen en organisatieprocessen. We leven steeds meer in een digitale samenleving.
Data vormen een belangrijke basis om ons bestaande werk slimmer en effectiever te organiseren. Deze veranderingen zullen we grotendeels met een gelijkblijvend budget moeten realiseren. De OMWB zet in op het voorkomen van milieu incidenten en wanneer die aan de orde zijn de gevolgen daarvan te beperken. Dit betekent dat wij een slag maken van de achterkant naar de voorkant van de keten. Dat wil zeggen: voorkomen is beter dan genezen. Wij zullen meer nadruk leggen op risicogericht werken, van regelgericht naar risicogericht is de beweging. Risicogericht werken heeft kans van slagen wanneer onze data op orde zijn. Daarnaast willen wij onze doelen en resultaten ook bereiken door een branchegerichte aanpak. Daarvan is ketengericht milieutoezicht een belangrijk onderdeel.

Samen met onze strategische partners werken wij aan een veilige, schone, duurzame en gezonde samenleving. Onder de stimulerende leiding van ons bestuur en onze opdrachtgevers. Wij zijn een dienst die zich breed wil inzetten voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Daarvoor beschikken wij over veel kennis en expertise.
De komende jaren willen wij onze kennis en data verder ontsluiten, analyseren en op basis daarvan adviezen uitbrengen. Een dienst die bij de tijd is, heeft toekomst.

Veel staat bij de toewijding en motivatie van onze medewerkers. Aan beiden bepaald geen gebrek bij de OMWB. Het is ons een eer en genoegen om de samenleving te dienen. Wij realiseren ons dat duurzaamheid een thema is dat generaties overstijgt. Door ons werk willen wij dat zichtbaar en ook merkbaar maken.

De OMWB is klaar voor 2020!

Nico van Mourik,
Algemeen directeur OMWB

1.2 Aanbieding en verantwoording

Voor u ligt de beleidsbegroting 2020, inclusief de meerjarenraming tot en met 2023. Een sluitende begroting, die is gebaseerd op de MWB-norm. Een norm die bestuurlijk is vastgesteld en een gemeenschappelijk kwaliteits- en ambitieniveau voor de regio is, inclusief een financieringsopzet.

In de afgelopen periode zien we een toename van het werkaanbod. Daar waar we voor 2019 nog uitgingen van ca. 308.000 uur aan werkpakket, zien we een groei naar ruim 340.000 uur. Een stijging van 10%. Deze stijging zet ons ook direct voor een uitdaging. Een goede, kwalitatieve personele invulling van het werkaanbod is in de huidige arbeidsmarkt niet eenvoudig. Vandaar dat wordt voorgesorteerd met grote personele wervingscampagnes. Naast werving van nieuw personeel is het houden en binden van ons personeel belangrijk. Goed werkgeverschap staat daarom hoog in het vaandel.

Om het primaire proces goed te faciliteren, is de bedrijfsvoering belangrijk. In tegenstelling tot de groei van het primaire proces is de omvang van de ondersteunende diensten qua FTE's en financiën gelijk gebleven. We verwachten een daling van de bedrijfsvoeringskosten als de IT-systemen in 2020 naar behoren functioneren.

In deze begroting 2020 is een geactualiseerd inzicht in het risicoprofiel en het weerstandsvermogen opgenomen. Daarnaast is bij deze begroting 2020 voorgesteld om – naast het risicoprofiel - te komen tot een andere normering van het weerstandsvermogen. Namelijk op basis van een percentage van de omzet. Het concrete voorstel is:

Aanpassing normering Algemene Reserve OMWB
De OMWB normeert de algemene reserve met ingang van 1 januari 2020 op een omvang van 5% (normaal niveau) van het (begrotings-/jaarrekening) totaal van de exploitatierekening met een ondergrens van 4% respectievelijk een bovengrens van 6%.

1.3 Financiële uitgangspunten

In deze paragraaf zijn de financiële uitgangspunten benoemd voor de Begroting 2020 en de Meerjarenraming 2021 – 2023. Deze uitgangspunten zijn door het Dagelijks Bestuur vastgesteld en gedeeld met de deelnemers middels de Kaderbrief 2020.

Algemene uitgangspunten
De OMWB hanteert de volgende algemene financiële uitgangspunten bij het opstellen van de Begroting:

a. De begroting 2020 gaat uit van het bestaande beleid, rekeninghoudend met de financiële effecten van de genoemde beleidsontwikkelingen in hoofdstuk 2;
b. De begroting 2020, inclusief de meerjarenraming 2021 – 2023, is structureel financieel sluitend;
c. Basis voor het financieringsmodel voor de deelnemende gemeenten is de MWB-norm;
d. Om mogelijke tegenvallers adequaat te kunnen opvangen, wordt rekening gehouden met een post onvoorzien van € 150.000;
e. De begroting 2020 wordt opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV).

Baten
De benodigde urencapaciteit voortvloeiend uit de werkprogramma's kent de laatste jaren een gestage groei. Daar waar de begroting 2019 nog een grondslag kende van 308.000 declarabele uren, zijn de werkprogramma's voor 2019 opgeschaald naar ruim 340.000 uur. In de basis een mooie bevestiging van de stabiele en kwalitatief hoogwaardige partner die de OMWB voor de deelnemers in de loop van de tijd geworden is. Voor 2020 wordt een werkpakket verwacht vergelijkbaar aan de werkprogramma's 2019. Qua tariefstelling geldt dat deze kostendekkend en gelijk voor deelnemers en niet-deelnemers is.

Lasten
Voornaamste onderdeel van de kostenstructuur betreft de personeelskosten. Dit is circa 80% van de totale begroting en bestaat uit personeel in loondienst en externe inhuur. Dit laatste is wenselijk in termen van flexibiliteit en noodzakelijk vanwege de huidige 'krapte' van de arbeidsmarkt.

a. *Personeel in loondienst:*
   Het personeelsbestand valt uiteen in medewerkers inzetbaar voor uitvoering van het primaire proces en medewerkers ondersteunend daaraan in de bedrijfsvoering. Op dit moment is de formatie nog niet volledig bezet en is er sprake van vacatures. Gezien de groei in de werkprogramma's 2019 is de benodigde omvang voor het primaire proces 252 fte, uitgaande van de 1.350-norm. Dit zal niet volledig met personeel in loondienst opgepakt kunnen worden, vandaar dat de formatie van de dienst gehandhaafd blijft op het niveau van 2019.

De formatie van de OMWB voor 2020 is als volgt:

Organisatieonderdelen	Formatie 2019	Formatie 2020
Primair proces	228	228
Overhead	55	55
Totaal formatie	**283**	**283**

Overzicht opbouw productieve uren (uren per fte primair proces):

Onderdeel	Totaal uren
Beschikbare uren 52 x 36 uur	1.872
Feestdagen en werkgeversdagen	50-
Beschikbare uren per jaar	1.822
Niet declarabele uren: verlof, ziekteverzuim, opleiding, werkoverleg etc.	472-
Totaal declarabele uren	**1.350**

b. *Personeel niet in loondienst:*
De OMWB streeft in beginsel naar een beperkte flexibele schil. Door de groei van het werkaanbod en de krapte op de arbeidsmarkt is deze flexibele schil wat groter.

c. *Overige (materiële) kosten:*
Deze worden opgenomen op basis van de meeste recente inzichten rondom de ontwikkeling van de overige kosten (huur, servicekosten, ICT-licenties, etc), rekeninghoudende met onderstaande indexering.

Indexering
Voor de indexering wordt gebruik gemaakt van de indexen uit de Macro Economische Verkenningen 2018, die zijn gepubliceerd in de septembercirculaire 2018 van het ministerie van Binnenlandse Zaken. De volgende indexen worden toegepast naar (mix van) kostensoorten:

- Prijs bruto binnenlands product 2,0%
- Loonvoet sector overheid 3,5%
- Prijs netto materiële overheidsconsumptie 1,5%

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat in de begroting 2019 rekening is gehouden met een indexatie van prijzen gebaseerd op de algemene prijsontwikkeling bruto binnenlands product (BBP) uit de septembercirculaire 2017 van 1,6%. Bijstelling van de begroting 2019 vindt plaats via het daartoe geëigende instrument van de bestuursrapportages.

Investeringen
De OMWB kent een beperkt aantal investeringen. Het betreft dan met name vervangingsinvesteringen. Naar verwachting is het huidige niveau van investeringen toereikend.

Weerstandsvermogen
In de begroting 2020 wordt een geactualiseerd inzicht in het risicoprofiel en het weerstandsvermogen opgenomen. Daarnaast is in deze begroting 2020 voorgesteld om – naast het risicoprofiel - te komen tot een andere normering van het weerstands-vermogen op basis van een percentage van het begrotingstotaal.

Vennootschapsbelasting
Sinds enige tijd speelt een landelijke discussie met de Belastingdienst over de invoering van de vennootschapsbelasting voor omgevingsdiensten. Dit raakt uiteraard ook de OMWB. De verwachting is dat vennootschapsbelasting niet aan de orde is.

Besluit begroting en verantwoording (BBV)
De begroting 2020 is opgesteld op basis van het BBV. Hierdoor kent de begroting vanaf 2018 een onderscheid tussen primair proces en overhead. Tevens is een aantal verplichte beleidsindicatoren ingevoerd. De vorm van de begroting 2020 is gelijk aan die van 2019.

Overhead
De overhead omvat de directie en de staffuncties, maar ook de teamleiders van de productieteams, hun secretariële ondersteuning en de accountmanagers. De overhead verricht managementtaken en ondersteunende werkzaamheden voor het hele primaire proces.

2 Beleidsbegroting

2.1 Het programmaplan

De missie van de OMWB is:
Samen werken aan een schone, duurzame en veilige leefomgeving.

De visie van de OMWB is:
Door middel van vergunningverlening, toezicht en handhaving, geven we op uniforme wijze uitvoering aan de wettelijke kaders op het gebied van omgevingsrecht, in afstemming met het bevoegd gezag. Vanuit onze specialistische (milieu)kennis, geven we tevens integraal advies over uiteenlopende omgevingsvraagstukken. Onze medewerkers doen dit op een professionele, kwalitatief hoogwaardige en kostenbewuste manier.
We doen dit voor de provincie Noord-Brabant en de 25 gemeenten in Midden- en West-Brabant, in samenwerking met (keten)partners. Wij zijn één van de zes landelijke Brzo omgevingsdiensten met als werkgebied de provincie Noord-Brabant.

Vanuit onze missie en visie werken we in 2020 aan:

- Adequate uitvoering van de wettelijke milieu en andere omgevingsrecht taken van de deelnemers op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Deze taken worden voor de deelnemers in mandaat of door middel van advisering uitgevoerd. Daarnaast betreft het specialistische advisering aan de deelnemers in relatie tot de kwaliteit van de leefomgeving, zodat de integrale uitvoering van deze taken door de deelnemers binnen de wettelijke kaders en de eigen beleidskaders van de deelnemers kan plaatsvinden. Het gaat daarbij vooral om advisering over ruimtelijke ordening, asbestsanering, bouw, geluid, lucht, geur, water, energie, externe veiligheid en bodem.
- De deelnemers hebben beleidsdoelen op het gebied van onder andere duurzaamheid, energie, bodem, externe veiligheid en VTH-beleid en kunnen bij het realiseren van die doelen gebruikmaken van specialistische ondersteuning. De OMWB kan een vertaling maken van landelijke ontwikkelingen en lokale wensen op milieugebied naar beleid en daaraan uitvoering geven. Per deelnemer verschillen de ambities en de fases waarin men zich bevindt in de beleidscyclus. De ene deelnemer heeft nog inzet nodig van de OMWB voor het ontwikkelen van beleid, terwijl bij de andere deelnemer het accent ligt op uitvoering van beleid. Dit geldt bijvoorbeeld voor het onderwerp duurzaamheid. De inzet van de OMWB verschilt qua aard en omvang dan ook per deelnemer. Van deze (veelal) verzoektaken is de omvang bij het opstellen van de werkprogramma's nog niet bekend. Dat vraagt van de OMWB flexibiliteit om gedurende het jaar adequaat te kunnen voldoen aan opdrachten die niet expliciet in de werkprogramma's zijn opgenomen. Deze flexibiliteit en de beschikbaarheid van een breed pakket aan specialismen geven de OMWB een belangrijke meerwaarde, in het bijzonder voor ontwikkelingen waarbij een integrale benadering van de leef-omgeving steeds belangrijker wordt, zoals de komst van de Omgevingswet.

2.1.1 Interne en externe trends en ontwikkelingen

Voor 2020 signaleren we een aantal interne en externe trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op onze producten en werkwijzen.

De komst van de Omgevingswet
De Omgevingswet betekent een algehele stelselherziening voor de wet- en regelgeving, die gaat over de kwaliteit van onze fysieke leefomgeving. De herziening heeft impact op de manier van werken, de cultuur, de juridische basis en het technisch instrumentarium. Door de decentralisatie, de sturing op samenhang en de nieuwe instrumenten vinden er verschuivingen plaats tussen organisaties. De wet beoogt het vergroten van de inzichtelijkheid en het gebruikersgemak, het versnellen van de besluitvorming, meer lokale afwegingsruimte en een samenhangende benadering. Ook al wordt de definitieve inwerkingtreding medio 2021 verwacht, de deelnemers van de OMWB sorteren nu al voor.

De OMWB bereidt zich voor in nauwe samenwerking met haar deelnemers, door middel van pilots, proactieve consultaties en samenwerkingsverbanden. Het nieuwe stelsel is nog volop in ontwikkeling, diverse aanvullingwetten en uitvoeringsregelingen worden de komende tijd gepubliceerd. Bovendien worden de eerste decentrale regels opgesteld door diverse lokale overheden. De OMWB bereidt zich voor met een programma-aanpak in drie stappen:

1. *Richten,* in 2019 wordt vooral nader geanalyseerd welke gevolgen de veranderingen nu daadwerkelijk hebben, van instrumenten en systemen, tot samenwerking en cultuur;
2. *Inrichten,* 2020 wordt vooral gebruikt om de nieuwe producten vorm te geven, processen in te richten en in overleg met deelnemers te komen tot een passende producten- dienstencatalogus en werkprogramma's.
3. *Verrichten,* per 2021 moet de OMWB klaar zijn om haar werkzaamheden onder de nieuwe regelgeving te kunnen verrichten.

Naast kennis van de wet is een aanpassing van de huidige werkprogramma's en systemen nodig en worden de noodzakelijke competenties van medewerkers ontwikkeld binnen de organisatie. De generieke aspecten, waarvan alle deelnemers profijt hebben, worden bekostigd uit het programma collectieve taken van de OMWB. De specifieke activiteiten, zoals lokale projecten en activiteiten, worden door de deelnemers betaald. De wijzigingen zijn 'verweven' met het werk van met name gemeente en provincie. Dat is onder meer te zien in de volgende toelichting op de diverse aspecten van het werk van de OMWB. De Omgevingswet wordt meegenomen in het VTH-kader van de provincie Noord-Brabant en biedt mogelijkheden voor energie, duurzaamheid en de circulaire economie. Daarnaast veroorzaakt het nieuwe stelsel een 'aardverschuiving' in de ondergrondse taken zoals bodemenergie, bodembescherming en grondwaterbeheer.

Energie en klimaat
De effecten van klimaatverandering manifesteren zich mondiaal, zowel in de gebouwde omgeving als in landelijk gebied en natuurgebieden. Zo ook in Nederland; als we niets doen kan de schade door wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen in ons land oplopen tot zo'n € 70 miljard in de periode tot 2050 (Ministerie van Infrastructuur & Milieu, Ministerie van Economische Zaken, 2017). Het Klimaatakkoord van Parijs, de klimaatwet en klimaattafels noodzaken zowel bedrijf en burger als overheid tot actie. Enerzijds wordt ingezet op klimaatmitigatie, oftewel het tegengaan van klimaatverandering door de beperking van de uitstoot van broeikasgassen, en duurzame energie. Anderzijds wordt klimaatadaptatie, oftewel de aanpassing van onze leefomgeving op de gevolgen van klimaatverandering, steeds belangrijker.

Als gevolg van het SER-Energieakkoord en het Klimaatakkoord van Parijs zien we een sterke groei van de landelijke, provinciale en lokale klimaat- en duurzaamheidsambities. Dit heeft er onder andere toe geleid dat het realiseren van energiebesparing bij bedrijven door toezicht en handhaving vanuit de OMWB de laatste jaren meer aandacht heeft gekregen. De nieuwe Informatieplicht voor bedrijven (2019) maakt informatiegestuurd toezicht op de energiebesparingsplicht effectiever. Ook is de OMWB betrokken bij stimuleringsprojecten gericht op energiebesparing zoals Green Deals. Met de komst van de Omgevingswet wordt duurzame ruimtelijke ontwikkeling en klimaatbeleid steviger verankerd in plannen en regels voor onze leefomgeving. De OMWB ondersteunt de deelnemers actief bij de kansen die de invoering biedt voor de transitie naar een klimaatneutrale leefomgeving.

In samenwerking met de deelnemers en andere partners kan de OMWB bijdragen aan een duurzame leefomgeving door deskundig advies bij ruimtelijke ontwikkelingen en door het opstellen en uitvoeren van (lokale of regionale) visies duurzaamheid, uitvoeringsprogramma's en projecten. Op energiegebied vervult de OMWB al een stevige rol, op het gebied van met name klimaatadaptatie wordt samen met gemeenten, waterschap en provincies nader verkend welke rol de OMWB hierin kan vervullen. Dit met name in relatie tot de expertise op het gebied van bodem, water en natuur die de OMWB in huis heeft. Ook hier is sprake van het vinden van een ideale mix aan instrumenten, soms is stimuleren noodzakelijk, soms is toezicht en handhaving nodig. Deze combinatie van 'wortel en stok' is een kwestie van maatwerk, waarin de OMWB haar expertise in kan zetten. In overleg met deelnemers wordt de rol van de OMWB ten aanzien van energie en klimaat de komende tijd nader vormgegeven.

Circulaire economie
De OMWB kan met haar expertise op het gebied van afval, hergebruik en milieuaspecten bij uiteenlopende inrichtingen een belangrijke rol spelen in de lokale circulaire economie. Met name bij het in beeld brengen van de kansen voor circulaire economie en het inzicht verkrijgen van de vrijkomende (aangeboden) afvalstromen kan de OMWB een rol spelen. Gezien het overkoepelende en integrale karakter van circulaire economie zijn er altijd meerdere organisaties nodig om het geheel aan mogelijkheden in beeld te brengen. Een grondige analyse van de kansen voor de circulaire economie kan dus alleen uitgevoerd worden in samenwerking met andere partijen; zowel overheid- als marktpartijen. Onder meer in samenwerking met de provincie Noord-Brabant in het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht worden de mogelijkheden van bijdragen van de OMWB aan de circulaire economie nader in beeld gebracht. Knelpunten in wet- en regelgeving kunnen mogelijk ook samen worden gesignaleerd en geanalyseerd. De OMWB heeft kennis en ervaring in huis en kan daarmee een belangrijke bijdrage leveren aan de circulaire economie. In samenwerking met andere partijen worden kansen en samenwerkingsverbanden verkend. Bestuurlijke en ambtelijke samenwerking met provincie en gemeente is hierin een belangrijke pijler.

Informatiegestuurd en risicogericht werken
Op 12 oktober 2018 heeft het Algemeen Bestuur het Gemeenschappelijk Uitvoeringskader (GUK) vastgesteld. Het GUK beschrijft de algemene uitgangspunten die door de OMWB worden gehanteerd bij de uitvoering van de VTH-milieutaak. Risicogericht werken en programmeren is hierbij het centrale uitgangspunt. De OMWB en de deelnemers maken de beweging van taakgericht naar probleem- en risicogericht werken. Dit houdt in dat inhoudelijke keuzes worden gemaakt op grond van een risicoanalyse en dat beschikbare middelen worden ingezet waar de risico's voor veiligheid, gezondheid, milieu en leefbaarheid hoger zijn.

In 2019 wordt een meerjarenprogramma branches en ketens opgesteld, evenals brancheplannen, themaplannen en ketenplannen. Tegelijkertijd wordt ervaring opgedaan met een branche-, thema- en ketengerichte aanpak. Onlosmakelijk onderdeel van deze aanpak is de gestructureerde dataverzameling. Door het registreren van de juiste data kunnen resultaten geanalyseerd worden. Op basis van deze analyse kan een uitspraak gedaan worden over de effecten van het uitgevoerde werk.

Door een goede analyse van risico's en effecten van uitgevoerd werk kunnen de juiste inhoudelijke keuzes gemaakt worden voor de inzet van middelen en het te kiezen instrumentarium voor het vervolg. Op deze manier kan de beleidscyclus gesloten worden. Aan de voorkant wordt nagedacht over de te verzamelen data. Bij de uitvoering van de VTH-werkzaamheden wordt deze data op een uniforme wijze geregistreerd, waarna de resultaten geanalyseerd kunnen worden. Bij informatiegestuurd en risicogericht werken wordt ook heel bewust de samenwerking met onze partners gezocht. Elke organisatie heeft vanuit de aard van de werkzaamheden data tot zijn beschikking. Het slim koppelen van deze data kan tot nieuwe inzichten leiden waardoor instrumenten doelmatiger kunnen worden ingezet. Het gaat uiteindelijk om de voor die situatie ideale mix van in te zetten instrumenten.

Industriële sector
Al een aantal jaren wordt gewerkt aan het vergroten van de veiligheid bij de meest risicovolle bedrijven, oftewel de bedrijven die vallen in de categorie BRZO: Besluit Risico's Zware Ongevallen en RIE-4: Richtlijn Industriële emissies. De OMWB doet dit samen met de 5 andere BRZO-omgevingsdiensten die ons land kent. Op basis van het Rijksbudget Impuls Omgevingsveiligheid (IOV) hebben provincies een Meerjarenagenda (MJA) opgesteld. Het is inmiddels duidelijk dat hier ook na 2019 volop aan zal moeten worden gewerkt. Voor het vervolg op de landelijk aflopende IOV en MJA programma's is dan ook financiering nodig.

Ontwikkelingen bij de BRZO-omgevingsdiensten en in BRZO+ verband staan niet op zich. Steeds vaker worden verbanden gelegd met andere sectoren en ontwikkelingen; binnen een BRZO en RIE-4 bedrijf is niet alleen het rechtstreeks werkende BRZO van toepassing, maar ook de Wabo en straks de Omgevingswet. Alle niet-BRZO thema's die bij andere bedrijven gelden, spelen zeker ook bij de meest risicovolle bedrijven. Te denken valt ook aan de zogenaamde 'net-niet' BRZO bedrijven; methoden en werkwijzen die zijn ontwikkeld voor de meest risicovolle bedrijven zijn net zo goed toepasbaar voor de categorie bedrijven die daar qua risico's net onder zitten. Waar BRZO-bedrijven onder de Omgevingswet één inrichting blijven, worden niet-BRZO inrichtingen onder de Omgevingswet bestempeld als een verzameling 'activiteiten', waarbij voor iedere activiteit andere procedures en regels kunnen gelden. Dit maakt aandacht voor deze categorie extra belangrijk in de transitie naar de Omgevingswet.

Ook op Rijksniveau hebben deze bedrijven inmiddels veel aandacht, net als de nog achterblijvende BRZO bedrijven. Daarvoor worden inmiddels projectmatig aanpakken geformuleerd die zeker vanaf 2020 verder lopen en worden geïmplementeerd. Dat gebeurt in BRZO+ en in 6 BRZO OD verband. Financiering daarvoor zal in 2019 voor de jaren daarna moeten worden geregeld. Gedacht kan worden aan onder andere: specifieke opleidingsprogramma's voor de VTH-specialisten, Ranking, Monitoring, informatie over achterblijvende bedrijven, ageing, ongewone voorvallen, etc.

Het programma Duurzame Veiligheid 2030 (DV2030) is in de tweede helft van 2016 door industrie, wetenschap en overheid opgestart om de veiligheid in de (petro)chemische industrie verder te maximaliseren. De ambitie van alle betrokkenen bij DV2030 is om in Nederland een vitale (petro)chemische industrie te hebben zonder noemenswaardige incidenten. Inmiddels zijn de DV2030 initiatieven in een stadium, waarin inhoudelijke bijdragen worden geleverd door alle partijen via zogenaamde Roadmaps. Die bijdragen worden ook gevraagd van de BRZO OD's en in BRZO+ verband. Gedacht moet worden aan onder andere de volgende ontwikkelingen/projecten: Veiligheidscultuur, Just-Culture, Leren van incidenten, Kennisagenda. Financiering daarvoor zal in het spoor van het vervolg op de IOV en MJA programma's moeten plaatsvinden.

Tenslotte kan worden verwacht dat de landelijke Brzo governance structuur voor de uitvoering van de taken van overheden bij Brzo bedrijven zich ook vanaf 2020 verder zal ontwikkelen. Provincies blijven bevoegd gezag, maar over de samenwerking tussen alle partners in BRZO+ verband en de samenwerking tussen de 6 Brzo OD's wordt nog steeds volop gediscussieerd.

Risicorelevante bedrijven
We hebben te maken met een zich snel ontwikkelende wereld. Technologieën en maatschappelijke ontwikkelingen met alle bijbehorende complexe facetten gaan in een razende vaart voorbij. Als toezichthoudend orgaan is het van belang deze ontwikkelingen bij te houden. Ook komt de traditionele top-down wijze van regulering en toezicht houden meer onder druk te staan. De toezichthouder kan niet alles controleren en de overheid kan het niet alleen. Het wordt steeds duidelijker dat een mix van mogelijke instrumenten (regels, geboden, verboden, vergunningen, toezicht, voorlichting, etc.) nodig is om doelen als een veilige en duurzame ontwikkeling en benutting van onze leefomgeving te behalen en te waarborgen. De Omgevingswet is één van de uitvloeisels van deze voortschrijdende ontwikkeling.

De eigen verantwoordelijkheid van bedrijven is een belangrijk uitgangspunt in wet- en regelgeving. De overheid moet in haar toezicht en vergunningverlening meer rekening houden met die eigen verantwoordelijkheid. Zo kan de overheid een bijdrage leveren aan de bewustwordingsslag. Daarvoor is nodig dat overheid, burgers en bedrijfsleven met elkaar in gesprek gaan. Idealiter zou je als toezichthouder moeten kunnen reageren op dreigende problemen in plaats van dat je reageert op ontstane problemen. Hiervoor is het noodzakelijk dat overheid en bedrijfsleven transparant met elkaar in gesprek zijn.

In het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht Noord Brabant zijn enkele speerpunten benoemd. Een daarvan is inzicht in Risicorelevante Bedrijven. Dit speerpunt, waarvan de OMWB projecttrekker is, heeft inmiddels geleid tot een door 9 diensten (3 Omgevingsdiensten, 3 Veiligheidsregio's en 3 Waterschappen in de provincie Noord Brabant) ontwikkelde interventiestrategie. Deze strategie sluit naadloos aan bij de beweging die men zowel nationaal als internationaal binnen diverse domeinen waar kan nemen. Ook de Staatssecretaris heeft warme belangstelling voor de methode zoals die is ingestoken in Brabant en de Inspectieraad heeft het onderwerp inmiddels ook op de agenda geplaatst. De methodiek gaat uit van drie pijlers, te weten:
1. Het *bijbrengen* van bewustzijn;
2. Het *wijzen* op de eigen verantwoordelijkheid;
3. Het *stimuleren* van private borging, waarbij een omslag gemaakt wordt van regelgericht naar risicogericht toezicht en die gebaseerd is op gerechtvaardigd vertrouwen in plaats van wantrouwen.

Daarbij past het toepassen van maatwerk in het toezicht gericht op deze drie pijlers. Hoofddoel voor de langere termijn is een aanvaardbaar risico voor de omgeving van alle risicorelevante bedrijven in de regio Midden- en West Brabant (en de rest van Brabant). Dit hoofddoel speelt een grote rol bij het opstellen van de gezamenlijke toezichtaanpak. Er zijn circa 125 Risicorelevante Bedrijven in de regio Midden- en West-Brabant. Daar zijn meerdere gemeenten en de provincie bevoegd gezag als het gaat om de vergunningverlening en het toezicht. Het is raadzaam om niet per gemeente iets te ontwikkelen, maar werkbare regels en procedures voor de gehele regio. Dat betekent dus dat er overeenstemming moet zijn om op dezelfde manier toezicht te houden bij RRB bedrijven waarbij het hoofddoel leidend is. Om dat te bereiken zal de OMWB (samen met bijvoorbeeld de Veiligheidsregio en het Waterschap) de aanpak de komende jaren verder ontwikkelen en aanbieden aan de opdrachtgevers.

Zorgvuldige veehouderij en volksgezondheid
De provincie Noord-Brabant streeft er naar in 2020 tot de meest innovatieve, duurzame en slimme agrofoodregio's van Europa te behoren. Met respect voor de leefomgeving (natuur en milieu en voor gezondheid) en welzijn van dieren. De belangrijkste ontwikkelingen in de landbouw die van belang zijn voor onze VTH-taken vloeien voort uit de Transitie Zorgvuldige Veehouderij en de Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood 2020. Dit beleid gaat onder meer over mestverwerking, het sneller aanpassen van oude stallen om de emissies uit de stallen terug te dringen en het reguleren van de veedichtheid (door middel van staldering). Een pakket van voorzieningen wordt ontwikkeld om veehouders te helpen de juiste keuzes te maken en concrete stappen te zetten (flankerend beleid). Het toewerken naar een zorgvuldige veehouderij is benoemd als speerpunt van het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht. De OMWB zal in goede samenspraak en samenwerking met provincie en gemeenten op voortvarende wijze de uitvoering van de bestuurlijke besluiten inhoud en vorm geven. De OMWB controleert, op grond van een overeenkomst van de Provincie Noord-Brabant en 15 binnen het werkgebied gelegen gemeenten (voor 2018, naar verwachting worden dit er 17 voor 2020) uiterlijk tot 2021 alle binnen deze gemeenten gelegen veehouderijen in het kader van het project ITV, oftewel: Intensivering toezicht veehouderij.

In 2020 zal bijzondere aandacht worden geschonken aan de varkens- en pluimveehouderijen die hebben aangegeven uiterlijk 1 januari 2020 te zijn gestopt met het houden van varkens en/of pluimvee op grond van de landelijke gedoogregeling in het kader van het Actieplan Ammoniak. Op grond van dit Actieplan moet de omgevingsvergunning milieu op 1 januari 2020 zijn ingetrokken, indien er geen nieuwe vergunning is verleend en de stallen niet zijn aangepast. Daarnaast is in de Verordening natuurbescherming vastgelegd dat op 1 januari 2022 alle bestaande stallen (ouder dan 20 jaar bij rundvee, ouder dan 15 jaar bij overige dieren) emissiearm moeten zijn uitgevoerd. Intern stalderen is niet meer toegestaan met ingang van 1 januari 2022. Als het huisvestingssysteem uiterlijk op 1 januari 2022 moet zijn aangepast, moet er voor 1 januari 2020 een ontvankelijke en vergunbare aanvraag voor de aanpassing zijn ingediend.
De Warme sanering varkenshouderij bedoeld voor het (vrijwillig) saneren van varkensbedrijven (gelegen in gedeelte concentratiegebied II) in veedichte en (geur) belaste gebieden betekent mogelijk een toename van intrekkingsverzoeken van omgevingsvergunningen milieu.

Vanwege de gevolgen van regelgeving voor veehouderijen moet er aandacht worden besteed aan de ruimtelijke ordening in het buitengebied bij gemeenten. Ook hier is een duidelijke link te zien met de bescherming en benutting van onze fysieke leefomgeving, en dus met de Omgevingswet. Op basis van vervolgonderzoeken over 'Veehouderij en gezondheid Omwonenden (VGO)' wordt aandacht besteed aan de doorwerking van deze resultaten en de (geactualiseerde) toetsingskaders die toegepast moeten worden bij de vergunningverlening en ruimtelijke plannen. Hier is te zien dat verschillende aspecten van een integraal thema, in dit geval gezondheid, bij verschillende organisaties zijn ondergebracht. Dit maakt samenwerking tussen omgevingsdienst, GGD, gemeenten en provincie steeds belangrijker.

In 2018 is door de WUR (Wageningen University & Research)een rapport uitgebracht waaruit blijkt dat het geurverwijderingsrendement van gecombineerde luchtwassers aanmerkelijk lager is dan waar tot dan toe in de Rgv (Regeling geur en veehouderij) vanuit is gegaan. De tegenvallende geurverwijdering van combiluchtwassers betekent dat omwonenden aan meer geurstoffen worden blootgesteld dan we tot nu toe veronderstelden en er is (meer) geuroverlast. Verleende vergunningen zijn hierop niet aan te passen. Een landelijke commissie gaat adviseren over het repareren van de regelgeving omtrent combiluchtwassers. Een deel van deze adviezen zal ook betrekking

hebben op de uitvoering van VTH taken. Het landelijk en provinciaal mestbeleid omvat de circulaire gedachte: mestverwerken tot een waardevol product, zonder emissies en op de juiste plaats om zo de gezondheidsrisico's te beperken. Door kennis en kunde te bundelen wordt er samengewerkt door alle betrokken partijen om te komen tot gedragen, ontvankelijke aanvragen van mestverwerkingsinitiatieven

Natuurbescherming
De OMWB voert in opdracht van de Provincie Noord-Brabant het toezicht en handhaving uit op vergunningen Wet natuurbescherming en veehouderijen met nieuwe stallen als bedoeld in de Verordening natuurbescherming Noord-Brabant. Deze controles worden zoveel mogelijk integraal uitgevoerd met de Wabo-controles bij in ieder geval de ITV gemeenten. Daarnaast worden deze integrale controles nagestreefd bij de overige niet-ITV-gemeenten. Deze controles hebben niet alleen betrekking op de veehouderijen, maar worden ook uitgevoerd bij niet-veehouderij bedrijven (zoals glastuinbouw, industrie, horeca etc.; in feite alle activiteiten die een effect kunnen hebben op Natura-2000 gebieden).

In toenemende mate worden voor de Provincie Noord-Brabant controles soortenbescherming uitgevoerd bij inrichtingsgebonden activiteiten. De bevoegdheid hiervoor ligt sinds het in werking treden van de Wet natuurbescherming op 1 januari 2017 bij de provincies.

Daar waar de Wet natuurbescherming aanhaakt aan de Wabo, hebben ook gemeenten een belangrijke rol bij de uitvoering van de Wet natuurbescherming. Als mogelijk sprake is van activiteiten met negatieve effecten op wettelijk beschermde dier- en plantensoorten en/of een Natura 2000-gebied, dan dient een natuurtoets deel uit te maken van de procedure bij het verkrijgen van een omgevingsvergunning. Als blijkt dat er inderdaad negatieve effecten op beschermde soorten optreden dan dient de gemeente een Verklaring van geen bedenkingen Wet natuurbescherming bij de provincie aan te vragen. De Wet natuurbescherming haakt dan aan bij de Wabo. Ingeval van aanhaking is de gemeente ook verantwoordelijk voor het toezicht en handhaving op de naleving van de Wet natuurbescherming. Verder biedt de Wet natuurbescherming de mogelijkheid van een gebiedsgerichte Aanpak Natuur, waarbij voor delen van een gemeente een gebiedsontheffing kan worden verkregen, zodat niet voor elk initiatief een aparte procedure hoeft te worden doorlopen. Veel gemeenten zullen van zo'n gebiedsontheffing gebruik maken vanwege de voordelen voor gemeente, burger en bedrijf. Daar waar geen gebiedsontheffing van toepassing is, zal een gemeentelijk natuurtoetskader aan de orde zijn.

Verbod op asbestdaken 2024
Vanaf 2024 zijn asbestdaken die in contact staan met de buitenlucht verboden. Dit verbod geldt voor particulieren, bedrijven en (overheids)instellingen. Eigenaren van asbestdaken zijn verantwoordelijk voor de verwijdering van het asbest. Nadruk van het project "verwijdering van asbestdaken" ligt op het stimuleren van het op een maatschappelijk verantwoorde en veilige manier de asbestdaken te saneren. Gemeenten zijn er financieel bij gebaat dat er zoveel mogelijk vóór 2025 gesaneerd wordt, omdat er anders een kostbare handhavingslast ontstaat. We zien dat in onze regio de saneringsoperatie goed op gang is gekomen. Om de doelstellingen voor 2024 te behalen blijft het noodzakelijk om vaak te communiceren en op vele manieren te stimuleren dat eigenaren gaan saneren.

De OMWB heeft in 2018 voor 17 gemeenten een aanbesteding verzorgd om een inventarisatie te doen van de asbestdaken. Deze inventarisatie geeft inzicht in de omvang van de asbestdaken per gemeente en is het vertrekpunt voor vervolgacties. De

OMWB heeft een Toolbox asbestdaken ontwikkeld, die de gemeenten kan helpen projectmatig met bedrijven en particulieren te communiceren over de asbestproblematiek en verleidingsmethoden aan te bieden waardoor dakeigenaren de stap zetten op het asbestdak te gaan vervangen. Daarbij is het van belang om een goed evenwicht te vinden tussen informeren over de noodzaak van het verwijderen van de asbestdaken en het niet nodeloos ongerust maken van mensen. Met goede communicatie over de aanpak wordt tevens gestreefd om illegale verwijdering en stortingen van asbestdaken te voorkomen.

Bodem en ondergrond
We drinken water uit grondwatervoorraden, winnen grond- en bouwstoffen uit onze bodem. We vullen de ondergrondse ruimte met onder meer kabels en buizen. We winnen energie uit onze bodem via warmte- en koudeopslag, geothermie en warmtewisselaars. Onze bodem is van (toenemend) belang voor hemelwaterinfiltratie. Is letterlijk de basis voor verantwoorde landbouw en de biobased economy. Kortom: onze bodem zit vol onmisbare 'bodemschatten'. In bodemland staan ons de nodige wijzigingen in beleid en regelgeving te wachten.

De Omgevingswet verandert regels; sommige wetten en regels verdwijnen. De grootschalige landelijke bodemsaneringsoperatie (de spoedoperatie) stopt in 2020. Bodemtaken verschuiven van provincie naar gemeenten. Daarnaast zullen de klimaatverandering en de vereiste energietransitie de bodem en een goed beheer daarvan alleen maar belangrijker maken. Alles bij elkaar kunnen we met recht spreken van meerdere 'aardverschuivingen' in de ondergrondse ruimte. Daarom is de OMWB samen met haar deelnemers en met steun van 3 grote adviesbureaus het regiobreed project 'Samen de diepte in' gestart. In dit project bereiden we de warme overdracht van bodemtaken voor en ontwikkelen we bouwstenen voor de omgevingsplannen. Hierbij leggen we de verbinding met de energie- en klimaatopgaven van gemeenten. De startbijeenkomst was in januari 2019 en het project loopt tot september 2020. Verder heeft de OMWB alle deelnemers onlangs nog een speciale nieuwsbrief 'Ondergrond en Omgevingswet' gezonden om de ontwikkelingen te duiden.

Het is duidelijk dat 2020 een sleuteljaar wordt voor bodem en ondergrond. Samen met haar deelnemers brengt de OMWB in beeld wat de gevolgen zijn van het einde van de bodemsaneringsoperatie (de spoedoperatie). De wijzigingen vanuit de Omgevingswet en de Aanvullingswet bodem worden duidelijk uiteengezet door de OMWB voor alle deelnemers. Op basis hiervan worden afspraken gemaakt over de taakuitvoering van de bodemtaken die van provincie naar gemeente verschuiven. Dit is essentieel om een goede bescherming van onze waardevolle bodem en grondwater te kunnen continueren. Duidelijke afspraken over taakuitvoering, kennisborging en beheer van onze ondergrond is van belang. De bodem vormt op meerdere manieren de basis voor een duurzame toekomst.

Zeer Zorgwekkende Stoffen
Door de GenX-affaire (Chemours/ Dupont Dordrecht, GenX in drinkwater en gewassen) is de aandacht voor Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) in korte tijd enorm gegroeid. Het is duidelijk geworden dat stoffen die normaal bij productieprocessen zijn betrokken effecten kunnen hebben die ongewenst zijn en veel maatschappelijke beroering kunnen veroorzaken. Zelfs in zeer lage gehaltes in lucht en water leidt de aanwezigheid van deze stoffen tot discussie, commotie en roep om maatregelen om emissie van deze stoffen naar de omgeving tegen te gaan. Welke stoffen betreft het?

- Zeer zorgwekkende stoffen: dit zijn stoffen die gevaarlijk zijn voor mens en milieu omdat ze bijvoorbeeld kankerverwekkend zijn, de voortplanting belemmeren of zich in de voedselketen ophopen. De aanwijzing van een stof als zeer zorgwekkend gebeurt op Europees niveau. Door het RIVM is een (niet-limitatieve) lijst opgesteld van inmiddels 1400 ZZS;
- Potentiële zeer zorgwekkende stoffen: stoffen die (nog) niet zijn aangewezen als zeer zorgwekkend, maar waarover gerede twijfels bestaan over de veiligheid voor mens, dier en omgeving. Deze stoffen vergen een aanpak die vergelijkbaar is met die van zeer zorgwekkende stoffen. Het RIVM heeft een lijst opgesteld waarin inmiddels ruim 300 potentiële ZZS zijn opgenomen.

In 2019 is gestart met een samenhangende en doelmatige aanpak van ZZS, met de volgende 2 accenten, namelijk een bronaanpak van (potentiële) ZZS via vergunningverlening en toezicht, en (keten)onderzoek naar de effecten van verspreiding naar de omgeving.

De resultaten voor 2020 zijn:

- ZZS Instrumenten en procedures voor:
  - bronaanpak van (potentiële) ZZS via vergunningverlening en toezicht;
  - (keten)onderzoek naar de effecten van verspreiding naar de omgeving.
- Een omgevingsdienst met ten aanzien van (potentiële) ZZS kundige adviseurs, vergunningverleners, toezichthouders en handhavers.
- Samenwerkingsvormen met de betrokken organisaties op grond van ZZS (OD's, gemeenten, PNB, waterschappen, RWS, ILT, GGD, RIVM, NVWA, drinkwaterbedrijven).

Externe veiligheid
Externe veiligheid gaat over de risico's voor mens en milieu bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen. In de Omgevingswet komt externe veiligheid terug in een ander jasje. We hebben het dan over 'omgevingsveiligheid'. Omgevingsveiligheid gaat over de vraag hoe we de beschikbare ruimte in Nederland veilig kunnen benutten, maar toch de risico's voor mensen door opslag, productie, gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen zoveel mogelijk kunnen beperken.

Overheden moeten veiligheid zo vroeg mogelijk betrekken bij hun planvorming, dat is het uitgangspunt in de Omgevingswet. Daarom is het van groot belang dat gemeenten en provincie veiligheid meewegen bij het opstellen van hun omgevingsvisies. Bij het maken van omgevingsplannen moeten gemeenten eveneens rekening houden met omgevings-veiligheid. Externe veiligheid is nu nog in een groot aantal wetten en regels vastgelegd. Voor de uitvoering van deze wettelijke taken zijn vanaf 2006 financiële middelen beschikbaar gesteld door middel van rijksprogramma's (Programmafinanciering externe veiligheid en Impuls Omgevingsveiligheid). Deze middelen worden ook ingezet voor ontwikkeling, behoud en borging van kennis en expertise. Na 2019 zal het IOV-programma zeer waarschijnlijk beëindigd worden. Dit hangt af van de resultaten van het landelijk financieel lastenonderzoek dat momenteel plaatsvindt. Dit 'advies structurele financiering' onder leiding van de heer Van Belzen (Burgemeester Barendrecht)

onderzoekt de omvang van de bestuurlijke lasten met betrekking tot de taakuitvoering externe veiligheid. Daarbij zal eveneens bekeken worden hoe deze taken en activiteiten gefinancierd kunnen worden en bij welke partij het eigenaarschap ligt. Geadviseerd wordt in de gemeentelijke begroting voor 2020 ook externe veiligheid op te nemen.

De EV-specialisten van de OMWB zijn al begonnen met de voorbereiding op de omgevingswet. In de omgevingswet wordt voor de verantwoording van het groepsrisico een alternatief geïntroduceerd: de aandachtsgebieden. Voor de Brzo-bedrijven worden deze aandachtsgebieden berekend. Voor de gemeenten wordt in 2019 geïnventariseerd welke gemeentelijke bedrijven/activiteiten een aandachtsgebied zullen hebben. Gemeenten dienen de aandachtsgebieden op de omgevingsplankaart weer te geven. De gemeente kan de aandachtsgebieden aanwijzen als voorschriftengebieden. Geadviseerd wordt alvast na te gaan wat de consequenties hiervan zullen zijn en hoe de ambities t.a.v. omgevingsveiligheid in de omgevingsvisie kunnen worden vastgelegd.

Bouwunit
Per 1 juni 2017 is de OMWB gestart met de zogenoemde bouwunit. In dit bedrijfsonderdeel worden voor de provinciale inrichtingen in ons werkingsgebied én voor de BRZO-bedrijven in het overige deel van de provincie Noord-Brabant de BRIKS-taken (bouwen, reclame, inritten, kappen en slopen) behandeld. Het begrip 'BRIKS' omvat echter alle activiteiten genoemd in artikel 2.1 en 2.2 van de Wabo, uitgezonderd de milieu-activiteiten. Het kan bijvoorbeeld ook gaan om een afwijking van het bestemmingsplan, een aanlegvergunning of monumentenvergunning. Daarnaast vallen ook sloop- en gebruiksmeldingen op grond van het Bouwbesluit onder de BRIKS-activiteiten. Voordien werd deze taak, vanaf de oprichting van de OMWB, op verzoek van de OMWB, door de gemeente Moerdijk uitgevoerd.

Naast de provinciale taken wordt de bouwunit steeds meer gevraagd voor het beoordelen van meldingen en het houden van toezicht bij totaalsloop (inclusief asbest). Door het samenvoegen van de asbesttaak (basistaak) met het melden van totaalsloop kan een efficiëntere werkwijze worden gehanteerd. Deze informatie is van groot belang om inzicht te krijgen in de afvalketen en de mogelijkheden van hergebruik (circulaire economie). De landelijke ontwikkelingen met name op het gebied van private kwaliteitsborging zorgen er voor dat de OMWB terughoudend is met het oppakken van deze taak voor gemeenten. Zolang er geen duidelijkheid is over de gevolgen en afstemming heeft plaatsgevonden met de gemeenten worden alleen opdrachten aanvaard die een structureel karakter hebben en/of gerelateerd kunnen worden aan bouwplannen van bedrijven. Het gaat dan immers om inrichtingen die toch al bij de OMWB voor het aspect milieu ter behandeling aanwezig zijn. Door de BRIKS-staken erbij te pakken kan een completer 'dossier' afgeleverd worden. Zeker als meerdere aspecten min- of meer tegelijkertijd spelen, zoals bouwen en milieu.
Daarnaast heeft de OMWB de ambitie om oog en oorfunctie te vervullen voor het onderdeel brandveiligheid bij bestaande bouw.

2.1.2 Beleidskaders

De OMWB is een organisatie voor milieu en duurzaamheid, die in opdracht van de provincie en gemeenten taken realiseert. We voeren deze hoofdzakelijk wettelijke taken deels in (onder)mandaat namens de deelnemers uit. De beleidskaders voor deze uitvoering worden door de deelnemers als volgt bepaald:

1. Voor de toezicht- en handhavingstaak bepaalt elke deelnemer in een beleidsdocument (probleemanalyse en prioriteiten) de jaarlijkse doelstellingen. Daarbij wordt voldaan aan landelijke kwaliteitscriteria. Conform deze criteria wordt voor de toezicht- en handhavingstaken van deze deelnemers jaarlijks een handhavingsuitvoeringsprogramma opgesteld. Dit zoveel als mogelijk op basis van een samenhangend systeem van evaluatiegegevens van de uitvoering van het programma in het voorgaande jaar, een probleemanalyse en prioritering, rekening houdend met de aard en het naleefgedrag van bedrijven.
2. Voor vergunningverlening en wettelijke taken op het gebied van de specialismen (bodem, geluid, etc.) zijn de wettelijke eisen (waaronder ook lokale regelgeving) maatgevend, tenzij specifieke beleidsdoelstellingen zijn geformuleerd. Dit geldt eveneens voor de adviestaken. Voor de beleidstaken (ontwikkeling en uitvoering) zijn de lokale kaders leidend.

De OMWB streeft naar een uniforme wijze van uitvoering geven aan de wettelijke kaders op het gebied van milieu en omgevingsrecht. Hierbij werken we samen met onze deelnemers aan meer uniformiteit van werkprocessen, samenwerking tussen vergunningverleners, toezichthouders en juristen en efficiëntie en effectiviteit van gekozen werkwijzen.
Voor een goede borging van de VTH-taken zijn onze uitgangspunten:

- *Verantwoordelijkheid en vertrouwen:* Veiligheid en milieu zijn primair de eigen verantwoordelijkheid van bedrijven. Vertrouwen moet verdiend worden.
- *Risicogestuurd toezicht:* Toezicht vindt risicogestuurd plaats. Het meeste toezicht vindt plaats bij bedrijven met hoge risico's; minder toezicht vindt plaats bij bedrijven met een laag risico.
- *Prioritering preventief toezicht:* Frequentie en tijdsbesteding toezicht worden bepaald door naleefgedrag, klachtenpatroon, oordeel toezichthouder/vergunningverlener, complexiteit en omgeving.
- *Actuele vergunningen:* Vergunningen van bedrijven moeten actueel en handhaafbaar zijn. Nieuwe wetgeving en richtlijnen worden tijdig geïmplementeerd.
- *Integrale benadering bedrijven:* Vergunningverlening, toezicht, handhaving, externe veiligheid en andere specialismen werken samen in hun benadering van bedrijven. Bedrijven worden in hun omgeving bezien.

De basis voor het programma is het basistakenpakket, de MWB-norm, de aangeleverde werkprogramma's van gemeenten en provincie, de afspraken met de andere Brabantse omgevingsdiensten en de afspraken voor de landelijke uitvoering Brzo- en RIE4-taken (Brzo-OD's).

2.2 Programmabegroting

De programmabegroting bestaat uit 4 programmadelen:
- Programmadeel 1: vergunningverlening, toezicht en handhaving
- Programmadeel 2: adviezen en projecten
- Programmadeel 3: collectieve taken
- Programmadeel 4: overige exploitatiekosten

De programmaonderdelen worden hieronder nader toegelicht.

Programmadeel 1: vergunningverlening, toezicht en handhaving

Programmadeel 1 bestaat uit de wettelijke taken op het terrein van milieu, de zogenaamde VTH-milieutaken. Voor dit programmadeel vormt de in de vergadering van het AB van 15 december 2017 vastgestelde MWB-norm samen met het Gemeenschappelijk Uitvoeringskader en het LPF voor de niet-inrichtinggebonden taken de basis. De kaders van de MWB-norm en de NIG-taken zijn leidend zijn voor de uitvoering van de wettelijke basistaken.
Voor ongeveer 33.000 inrichtingen waarvan ruim 7.500 basistaakbedrijven, verschillende evenementen en het buitengebied:
- verleent de OWMB jaarlijks circa 600 vergunningen;
- beoordeelt de OMWB circa 1.500 meldingen;
- voert de OMWB circa 5.200 controles uit.

Hieruit vloeien bezwaar- en beroepprocedures, handhaving (circa 600 handhavingzaken) en strafrechtelijke onderzoeken voort. Van de circa 8.500 milieuklachten en ongewone voorvallen, wordt in de regel 35 procent binnen en 65 procent buiten kantoortijd ingediend. Naast de controles bij bedrijven beoordelen we ook meldingen in het kader van het *Besluit bodemkwaliteit* en in het kader van asbest en houden we toezicht op basis van deze meldingen.

Programmadeel 2: adviezen en projecten

In programma 2 brengen deelnemers aan de hand van het werkprogramma de advies-taken op het terrein van milieu en overige taken uit het omgevingsrecht in. Deze zoge-naamde verzoektaken omvatten de (milieu)metingen, adviezen en projecten op het gebied van bijvoorbeeld Brzo, geluid, bodem, (afval)water, lucht, asbest, communicatie, juridische zaken, bouwtaken, ruimtelijke-planvormingsprocessen, externe veiligheid, duurzaamheid, energie en omgevingsbeleid. Deze taken hebben vaak een wettelijke grondslag, zijn onderdeel van beleidsambities of bieden de opdrachtgever toegevoegde waarde.
In 2019 verwachten we op basis van uitgevoerde werkprogramma's van voorgaande jaren verzoeken en vragen voor onderzoek en advies af te handelen op het terrein van:
- het verbod op asbestdaken;
- milieuadvisering voor RO;
- energie;
- aanleg van gesloten bodem- en energiesystemen;
- onderzoek en advies afvalwater;
- toezicht afvalwater bij horeca;
- programma luchtkwaliteit, preventieve geluidsmetingen en onderzoek naar de aanwezigheid van legionella in koeltorens;
- implementatie en doorontwikkeling van GIS en onderhoud en eventuele uitbreiding e-nose-netwerk;
- begeleiding in de voorbereiding op de *Omgevingswet*.

Programmadeel 3: collectieve taken

Het programma voor de collectieve taken, inclusief resultaatverplichtingen, wordt jaarlijks door de deelnemers vastgesteld. Jaarlijks wordt samen met de klankbordgroep bestaande uit deelnemers het collectieve takenprogramma opgesteld en gemonitord. Alle onderdelen (activiteiten en projecten) in het programma worden met duidelijke kaders projectmatig uitgevoerd. Aan de hand van voortgangsrapportages worden de deelnemers geïnformeerd.

Het programma bestaat grofweg uit twee onderdelen, namelijk:Structurele onderwerpen en incidentele onderwerpen.

De structurele onderwerpen bestaan uit:
- opstellen en monitoren van het programma;
- klachten- en crisisorganisatie, inclusief de 24/7 bereikbaarheid;
- de BPO projecten;
- (bestuurlijke) samenwerking met partners, zoals OM, veiligheidsregio, waterschappen, andere omgevingsdiensten;
- data ontwikkeling ten behoeve van informatiedelen en risicogericht werken.

De meer incidentele projecten hebben betrekking op:
- het voorbereiden van ketengerichte aanpak;
- het voorbereiden van de branchegerichte aanpak.

Programmadeel 4: overige exploitatiekosten

In programma 4 zijn de werkzaamheden die buiten voorgaande programma's vallen ondergebracht. Het gaat hierbij om de levering van producten en diensten aan zowel deelnemers als niet-deelnemers via derden. Het betreft hier onder andere de kosten voor luchtkwaliteitsmetingen, laboratoriumkosten en kosten van e-noses. Ook subsidieprojecten zijn in dit programma opgenomen. De kosten van de levering alsmede de incidentele kosten (kosten om te komen tot contractafspraken) en structurele kosten (kosten voor coördinatie en overhead) van de organisatie worden aan de deelnemers doorbelast.

2.2.1 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Het BBV schrijft een overzicht algemene dekkingsmiddelen voor. Hierin worden de algemene dekkingsmiddelen zoals lokale heffingen, algemene uitkering, dividend et cetera nader toegelicht. Voor de OMWB zijn deze niet van toepassing.

2.2.2 Overzicht kosten van overhead

Het BBV schrijft voor dat kosten van overhead afzonderlijk worden begroot en verantwoord. De totale kosten van overhead voor de gehele organisatie worden aan de lastenkant in één overzicht gepresenteerd. Volgens de definitie van het BBV worden tot de overhead gerekend *"Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces"*.
Gelet op deze definitie worden de volgende kosten tot de overhead gerekend:

- leidinggevenden primair proces;
- bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- managementondersteuning primair proces;
- financiën, toezicht en controle op de eigen organisatie;
- informatievoorziening en automatisering, m.u.v. direct toe te rekenen kosten;
- HRM;
- facilitaire zaken en DIM;
- inkoop;
- juridische zaken;
- interne en externe communicatie.

In het exploitatieoverzicht 2020 zijn de kosten van overhead afzonderlijk gepresenteerd.

2.2.3 Het bedrag voor onvoorzien

Evenals in voorgaande begrotingen is voor 2020 een bedrag voor onvoorzien opgenomen van € 150.000. Dit bedrag wordt toereikend geacht.

2.3 Paragrafen

In het BBV is een zevental verplichte paragrafen benoemd. Voor de OMWB zijn de volgende paragrafen van toepassing:

- financiering;
- weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- bedrijfsvoering.

Deze worden hierna verder toegelicht.

2.3.1 Financiering

In deze paragraaf gaan we in op ontwikkelingen en uitgangspunten voor de kasgeldlimiet, de rente, de geldleningen en het treasury-beleid. De doelstellingen van de treasury-functie zijn in het Treasurystatuut Omgevingsdienst Midden- en West Brabant (2018) opgenomen. De voornaamste doelstellingen zijn het beperken van financiële risico's en het verbeteren van het renteresultaat. In het statuut zijn verder de spelregels vastgelegd voor de treasury-functie en diverse uitgangspunten voor het risicobeheer.

Schatkistbankieren
Overheden moeten sinds 2014 tegoeden uitsluitend bij het Rijk of andere decentrale overheden wegzetten. Dit is primair bedoeld om de staatsschuld terug te dringen. Gelet op de huidige wijze van bevoorschotting verwacht de OMWB gedurende het jaar voldoende liquide middelen te hebben. Dagelijks worden tegoeden die boven de limiet van € 250.000 uitkomt automatisch afgestort naar de schatkist.

Leningen en kredietfaciliteiten
Voor de financiering van de investeringen 2020 en volgende jaren zal naar verwachting geen extra langlopende lening noodzakelijk zijn. Het investeringsniveau is beperkt en kan met eigen middelen worden gefinancierd.

Bij de BNG heeft de OMWB een kredietfaciliteit van € 0,8 miljoen. De verwachting is dat dit toereikend is.

Rentevisie
Hoewel de investeringen qua omvang beperkt zijn, is het voor verantwoorde financieringsbeslissingen vereist om een goede inschatting van de renteontwikkelingen te maken. Onderscheiden worden rente voor kortlopende leningen (≤ 1 jaar) en rente voor langlopende leningen (≥ 1 jaar). De ontwikkeling van de korte rente is afhankelijk van de inflatie. De hoogte van de lange rente wordt vooral bepaald door de economische groei. Voor de begroting 2020 is gekozen voor een rente van 0% tot 1% voor kortlopende leningen en 1% tot 2% voor de langlopende leningen.

Renterisicobeheer
Algemene uitgangspunten voor het renterisicobeheer:

- geen overschrijdingen van de renterisiconorm conform de Wet financiering decentrale overheden;
- afstemming van nieuwe leningen/uitzettingen op de financiële positie en de liquiditeitsplanning;
- maximale afstemming van de rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting op de actuele rentestand en de rentevisie.

Kasgeldlimiet
Met de kasgeldlimiet stelt de Wet Fido een norm voor het maximumbedrag voor de financiering van de bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar). De kasgeldlimiet voor gemeenschappelijke regelingen is 8,2% van het begrotingstotaal.

Voor de berekening van de kasgeldlimiet komen de volgende posten in aanmerking:
- de opgenomen gelden met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van minder dan één jaar;
- de schuld in rekening-courant;
- de voor korter dan één jaar ter bewaring in de kas gestorte gelden van derden, en overige geldleningen die geen onderdeel zijn van de vaste schuld.

Deze posten worden verminderd met het gezamenlijk bedrag van:
- de contante kasgelden;
- de tegoeden in rekening-courant;
- de overige uitstaande gelden met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar.

Rentetoerekening
Op grond van het BBV dient de paragraaf financiering inzicht te geven in:
- de rentelasten;
- het renteresultaat;
- de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen en projecten.

In de begroting 2020 is een bedrag voor rente opgenomen van € 10.000. Dit bedrag is de som van de verschuldigde rente op de leningen en de eventuele bankkosten, rente kort geld, etc. Rentebaten worden niet verwacht, gezien de lage tot nihil rentestand.

2.3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf wordt het weerstandsvermogen van de OMWB toegelicht en afgezet tegen de geïdentificeerde risico's.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen is het vermogen om niet begrote, en substantiële financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Het weerstandsvermogen geeft de robuustheid van de financiële huishouding weer. De beoordeling daarvan vergt inzicht in de omvang van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen bestaat uit de beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de berekende benodigde weerstandscapaciteit op basis van het vastgestelde risicoprofiel.

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit (risicoprofiel)}}$$

Als beleidsdoelstelling voor het weerstandsvermogen is een ratio voor het weerstandsvermogen opgenomen. De OMWB streeft naar een ratio van 1,0-1,4.
In het algemeen wordt een ratio van 0,8 tot 1,0 als matig bestempeld; een ratio boven 1,4 als ruim voldoende.

Weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen van een organisatie om de financiële gevolgen van de onderkende risico's te kunnen dekken: onbenutte ruimte in de reguliere begroting, vrij aanwendbare reserves en eventuele stille reserves die te gelde kunnen worden gemaakt.

De OMWB beschikt over twee reserves:

- *Algemene reserve*
  De geraamde stand van de Algemene Reserve per 1-1-2020 bedraagt € 1.474.000.

- *Reserve huisvesting*
  Deze bestemmingsreserve heeft per 1 januari 2020 een saldo van ca € 67.000. Omdat ieder jaar een vrijval plaatsvindt ten gunste van de exploitatie en deze vrijval is verwerkt als dekkingsmiddel in de begroting 2020 en de meerjarenramingen, is deze reserve niet inzetbaar voor de weerstandscapaciteit.

Benodigde weerstandscapaciteit op basis van het risicoprofiel
De geïnventariseerde risico's met daarbij het ingeschatte maximum schadebedrag en de inschatting van de kans op optreden, leveren gezamenlijk de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit op.

Geïnventariseerde risico's
Voor 2020 is deze risico-inventarisatie geactualiseerd. Dit leidt tot de volgende risico's:

Risico's	Maximale bedrag schade	Kans op optreden risico	Gewogen risico
1. Niet betalen facturen	200	25%	50
2. Arbitrage VVGB-gelden	750	30%	225
3. Ziekteverzuim	200	25%	50
4. Inhuur versus vast personeel	500	50%	250
5. Transitie	500	50%	250
6. Problematiek arbeidsmarkt	200	50%	100
7. Invoering MWB-norm	1.000	50%	500
8. Vennootschapsbelasting	100	25%	25
Totaal	**3.450**		**1.450**

Bedragen x € 1.000

Beoordeling beschikbaar weerstandsvermogen
Op basis van de beschikbare weerstandscapaciteit, die op basis van de begroting per ultimo 2020 € 1.474.000 bedraagt en de berekende benodigde weerstandscapaciteit op basis van het risicoprofiel, kan het weerstandsvermogen als volgt worden berekend.

€ 1.474.000/€ 1.450.000 = 1,02 **Risicoprofiel voldoende**

Toelichting op de risico's

1. *Niet betalen facturen door verschillen van inzicht tussen opdrachtgever en opdrachtnemer*
   In de afgelopen jaren zijn regelmatig discussies geweest over het al dan niet betalen van facturen. De laatste jaren is dit beduidend minder het geval. Desondanks wordt voorzichtigheidshalve rekening gehouden met een risico op niet betalen. De maximale omvang hiervan wordt thans op € 200.000 ingeschat en de kans op optreden wordt op 25 procent ingeschat.

   Maatregelen
   De OMWB communiceert frequent en tijdig met de deelnemers over de realisatie van de werkprogramma's. Hierbij worden afspraken e.d. beter vastgelegd.

2. *Arbitragetrajecten VVGB*
   Drie gemeenten betwisten het besluit van het algemeen bestuur over de besteding van de VVGB-gelden. Hiervoor liep een arbitragetraject; dit heeft niet geleid tot een standpunt. Ten tijde van het samenstellen van de begroting loopt de OMWB het risico dat als de drie gemeenten in het gelijk worden gesteld, de OMWB ook de andere deelnemers de VVGB-gelden moet teruggeven. De maximum schade wordt ingeschat op € 750.000, met een kans op optreden van 30% en derhalve een gewogen risico van € 225.000.

   Maatregelen
   Komen tot bestuurlijke afwikkeling van de VVGB-gelden.

3. *Ziekteverzuim*
   Wij houden in ramingen rekening met een ziekteverzuim van maximaal 4,5 procent. Een hoger ziekteverzuim verwachten wij niet, maar het risico is niet uit te sluiten. Daarbij zien we een landelijke ontwikkeling van langer ziekteverzuim als gevolg van burn-out en dergelijke. De maximale kosten van vervanging door meer ziekteverzuim dan geraamd, schatten wij in op € 200.000. De kans wordt ingeschat op maximaal 25%.

   Maatregelen
   Het management reageert alert op ziektemeldingen. Dit wordt ondersteund met specifieke software. Langdurig verzuim krijgt extra aandacht en we bevorderen succesvolle re-integratie.

4. *Inhuur versus eigen personeel*
   In de begroting van de OMWB is het uitgangspunt dat de taken worden verricht door eigen personeel. Als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt is het niet mogelijk om op korte termijn het personeelsbestand op het niveau van de begroting te krijgen (252 FTE). Dat betekent dat we afhankelijk zijn van de inhuur van derden voor de uitoefening van de taken. Deze externe inzet is duurder dan de uitvoering met eigen personeel. Vandaar dat dit is opgenomen in de risicotabel.

   Maatregelen
   Dit risico is te ondervangen door aanname van eigen personeel. Beperkende factor hierbij is de arbeidsmarkt. Vandaar dat gezamenlijk met de twee andere Omgevingsdiensten in Brabant wordt bekeken hoe we onze positie op de arbeidsmarkt kunnen verbeteren. Daarbij wordt opgemerkt dat een flexibele schil ook voordelen heeft zodat sneller kan worden op- en afgeschaald als het werkaanbod wijzigt.

5. *Transitie organisatie*
   De eisen die aan onze organisatie en medewerkers worden gesteld verandert snel. Dit is aan de ene kant gericht op de inhoud van het werk, aan de andere kant zien we dat ook andere vaardigheden worden gevraagd. In de opleidingen wordt hier volop aandacht aan besteed. Medewerkers zullen hun rol binnen de organisatie kunnen oppakken. De verwachting is dat dit niet in alle individuele gevallen gaat lukken. Het risico dat hiermee samenhangt wordt ingeschat op € 500.000 met een kans van maximaal 50%. Dit risico is verlaagd als gevolg van de verdere doorontwikkeling van de organisatie (was 80%).

   Maatregelen
   Het uitvoeren van een correct en zorgvuldig personeelsbeleid, waaronder een adequaat opleidingsprogramma.

6. *Problematiek arbeidsmarkt*
   Als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt is de OMWB niet in staat om de vacatures binnen de vastgestelde formatie van 228 fte in te vullen. Dit in aanvulling op het risico genoemd onder 4. Hierdoor moet inhuur bij derden plaatsvinden. Deze uitvoeringsuren zijn duurder dan die van eigen personeel. Als uitgegaan wordt van 20.000 uur, dan bedraagt het maximale risico daarmee € 200.000.

   Maatregelen
   Strakke budgettering en margesturing zijn maatregelen om dit risico in voldoende mate te mitigeren.

7. *Invoering MWB-norm*
   De begroting is opgesteld op basis van de MWB-norm. Enerzijds betekent dit dat een aantal gemeenten dient toe te groeien naar een aanvaardbaar minimum niveau voor de inrichting gebonden taken op basis van het gevalideerde IB-bestand 2.0, anderzijds is er een aantal gemeenten dat op dit moment een hogere ambitie heeft dan het aanvaardbaar minimumniveau. Deze gemeenten hebben het recht om deze ambitie met jaarlijks maximaal 25% af te schalen. De OMWB loopt hier een risico. De kans wordt ingeschat op maximaal 50%.

   Maatregelen
   Een deel van de formatie wordt aangehouden als flexibele schil. Hierdoor is de OMWB in staat om af te schalen als het werkaanbod vanuit de deelnemers achterblijft. Daarnaast het onderhouden van contacten met de opdrachtgevers en goede afspraken maken rondom werkpakketten met bestuurlijk commitment.

8. *Vennootschapsbelasting*
   De OMWB is – gesteund door de fiscaal adviseur – van mening dat zij niet vennootschapsbelastingplichtig is. Dit ligt voor bij de belastingdienst ter bevestiging. Deze bevestiging is nog niet ontvangen, vandaar het risico van € 100.000 (met een kans van 25%).

   Maatregelen
   Het adequaat volgen van de fiscale positie, gesteund door externe deskundigheid op dit onderdeel.

Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's

Risicomanagement
Risicomanagement is het effectief omgaan met de kansen en bedreigingen die de realisatie van de organisatiedoelstellingen kunnen beïnvloeden. Hiervoor is het van belang dat er een continu proces wordt ingericht van identificeren, prioriteren en beheersen. Hierdoor kunnen goed onderbouwde keuzes gemaakt worden met betrekking tot:

- Welke risico's gedragen kunnen worden?
- Welke beheersmaatregelen kunnen getroffen worden?
- Welke middelen moeten, ter afdekking van risico's, gereserveerd worden?

De wijze waarop met risico's wordt omgegaan kent de volgende alternatieven:

- vermijden (bijvoorbeeld: stoppen met bepaalde activiteiten);
- beheersen (bijvoorbeeld: maatregelen treffen door processen, procedures of organisatiecultuur aan te passen);
- overdragen (bijvoorbeeld: verzekering afsluiten of activiteit uitbesteden);
- accepteren.

De OMWB heeft middels de uitvoering van het Interne Controleplan zicht op risico's en dat moet leiden tot minimalisatie van de risico's, dan wel het treffen van tijdige maatregelen.

Normering weerstandsvermogen

Op basis van het BBV is het verplicht om op basis van risico-inschatting een kwalificatie te geven van de omvang van het weerstandsvermogen. Dat is hierboven toegelicht. Voor de normering van het weerstandsvermogen in relatie tot de deelnemers heeft het Dagelijks Bestuur besloten om het Algemeen Bestuur een afzonderlijk voorstel te doen. Dit voorstel voor de normering komt er in de kern op neer dat 5% van het (begrotingstotaal/jaarrekening)totaal van de exploitatierekening wordt aangehouden als weerstandsvermogen. Daarbij wordt een onder- en een bovengrens voorgesteld van respectievelijk 4% en 6%. Binnen deze bandbreedte is het weerstandsvermogen toereikend vanuit de optiek van het Dagelijks Bestuur.

Financiële kengetallen

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een aantal verplichte kengetallen moet worden opgenomen. Doel daarvan is inzicht te geven in de financiële positie van de organisatie.

Financiële kengetallen

Financiële kengetallen	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Netto schuldquote	-9,3%	-3,1%	-2,9%
Solvabiliteitsratio	43,0%	31,2%	30,9%
Structurele exploitatieruimte	-7,5%	0,0%	-0,1%
Grondexploitatie*	-	-	-
Belastingcapaciteit*	-	-	-

**niet van toepassing voor de OMWB*

Netto schuldquote (en netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen)
Het BBV schrijft hier feitelijk twee kengetallen voor. Vanwege het ontbreken van verstrekte leningen zijn de twee kengetallen voor de OMWB identiek. De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie. Netto wil zeggen dat van de schulden eventueel uitgezette gelden zijn afgetrokken. De schuldenlast wordt vervolgens uitgedrukt in een percentage van de begrotingsomvang exclusief mutaties reserves. Een negatief percentage geeft aan dat er per saldo geen sprake is van een netto schuld, maar een positief saldo.

Solvabiliteitsratio
Met de solvabiliteit wordt aangegeven hoe groot het aandeel is van het eigen vermogen in het totaal van de passiva. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de OMWB in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger deze ratio, hoe groter de weerbaarheid van de organisatie.

Structurele exploitatieruimte
Door het zuiveren van de incidentele lasten en baten en de mutaties in de reserves, ontstaat het beeld in hoeverre er sprake is van een structureel sluitende begroting. De structurele lasten en baten worden in dit kengetal uitgedrukt als een percentage van de totale baten (voor mutaties reserve) van het betreffende jaar. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

2.3.3 Bedrijfsvoering

Deze paragraaf geeft inzicht in de beleidsvoornemens voor de bedrijfsvoering. Naast de reguliere activiteiten zijn voor bedrijfsvoering vanuit het primaire proces een aantal majeure ontwikkelingen relevant:

- *De omgevingswet*
  Deze ingrijpende wetswijziging heeft binnen de bedrijfsvoering op meerdere plaatsen effect op de werkzaamheden onder andere het Digitaal Stelsel Omgevingswet;
- *De vernieuwing informatievoorziening*
  Na de vervanging van de diverse systemen in 2019 en het aanpassen van werkwijzen wordt in 2020 de informatievoorziening doorontwikkeld. Denk ook aan ontwikkelingen als Business Intelligence (BI), Informatiegestuurd werken en Datawarehousing.

Human Resource Management

De komst van de Omgevingswet is daarin de grootste verandering. Deze wet vraagt van onze medewerkers een actievere opstelling als adviseur. Dit betekent ontwikkelen van het zittend personeel (vaardigheden en competenties), alsook werven van nieuw personeel.

Er is momenteel krapte op het aanbod in de arbeidsmarkt. Voor de OMWB is het van groot belang zich te profileren als een moderne, aantrekkelijke werkgever met goede arbeidsvoorwaarden, ontwikkelmogelijkheden en een duurzame inzetbaarheid van het personeel. Hierbij past een modern personeelsbeleid. Op grond van het bovenstaande richt HR zich in 2020 op:

Opleiden en ontwikkelen
We bereiden onze medewerkers voor op de komst van de Omgevingswet en daarmee samenhangende veranderingen. We gaan onze medewerkers waar mogelijk zelf opleiden. We investeren veel in talentontwikkeling om te blijven voldoen aan de kwaliteitscriteria 2.1.

Strategische personeelsplanning
De capaciteit en kwaliteit van ons personeelsbestand dient ingezet te worden daar waar het nodig is. Flexibiliteit in het personeelsbestand (in-, door- en uitstroom) is van groot belang en afgestemd op wat nodig is om ons werkprogramma en aanvullende opdrachten te kunnen uitvoeren. Om dit te realiseren leggen we de focus op strategische personeelplanning. Interne mobiliteit, maar ook het begeleiden van medewerkers naar externe organisaties maakt hiervan onderdeel uit.

Informatietechnologie

In 2018 en 2019 wordt een belangrijke transformatie en vernieuwing gerealiseerd in het ICT-landschap van de OMWB. Zodat we volledig digitaal, rechtmatig en archiefwaardig kunnen werken en klaar zijn voor toekomstige ontwikkelingen.

Aansluitend zal in 2020 op basis van het nieuwe ICT-landschap de voorbereiding op de implementatie van de *Omgevingswet* en met name het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) vorm moeten krijgen. Ook risicogericht werken maakt hier onderdeel van uit. Deze ontwikkeling zal een belangrijke impact hebben op de informatievoorziening voor samenwerking met de deelnemers en de ketenpartners. Tevens zullen daarmee extra eisen worden gesteld aan de onderliggende ICT-systemen. Gebaseerd op de huidige inzichten zal daarbij vanaf 2019/2020 de focus moeten liggen op:

- doorontwikkeling tot een integrale objecten- en activiteitenregistratie;
- digitale beschikbaarheid en toegankelijkheid van VTH-informatie op tactisch en strategisch (beleids)niveau;
- nieuwe digitale opbouw van documenten en dossiers, mede gebaseerd op thema's binnen de Omgevingswet en verdere specificering daarvan;
- (gestandaardiseerde) gegevensuitwisseling met ketenpartners;
- aansluiting op landelijke voorzieningen c.q. het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Communicatie
Wij hechten aan goede communicatie met onze stakeholders. De afgelopen jaren is hierin veel geïnvesteerd. Denk aan het digitale relatiemagazine OMWB[In Beeld] voor bestuurlijke en ambtelijke relaties en de in 2018 vernieuwde website. In 2020 verwachten we dat de in 2019 te ontwikkelen online strategie zijn vruchten afwerpt. De bekendheid is vergroot en onder andere de arbeidsmarkt weet ons beter te vinden. Intern weten we elkaar door kennisdeling beter te vinden.

Financiën en Control
De rode draad voor het team Financiën en Control is de organisatie en externe partners te ondersteunen met een goede financiële informatievoorziening en risicomanagement. Belangrijke pijler hierin is het nieuwe ICT-systeem AFAS dat op 1 januari 2019 operationeel is geworden. Met dit systeem zal de administratie op een efficiëntere en effectievere manier worden gevoerd.

Financieel beleid
In instrumentele zin zijn alle onderdelen van het financiële beleid actueel en waar nodig door het algemeen bestuur vastgesteld. Een actueel beleid is een randvoorwaarde voor een goede bedrijfsvoering, advisering en P&C-producten. We houden dit beleid actueel, en waar het algemeen bestuur de regels moet vaststellen, zullen we dit vroegtijdig aan het algemeen bestuur ter besluitvorming voorleggen.

Budgetbeheersing en informatievoorziening (reviews)
Sturing en beheersing van de financiën zijn relevant en heeft prioriteit voor de OMWB. Het nieuwe financiële systeem zal hieraan verder bijdragen. Hierdoor zullen de op te leveren interne en bestuurlijke rapportages wederom een verbeterslag ondergaan.

Planning- en-controlcyclus
In de planning-en-controlcyclus zijn producten als de kadernota, jaarrekening, begroting en bestuursrapportages opgenomen. In het spoorboekje planning en control staan deze producten inclusief datum van oplevering. Door volgens deze structuur te werken, krijgt het bestuur deze producten op tijd en met een goede kwaliteit ter besluitvorming voorgelegd.

Interne controle
Binnen de OMWB is een Intern Controleplan vastgesteld. Hierin zijn de belangrijkste financiële processen uitgewerkt op basis van een risicoanalyse. Inmiddels is de interne controle een vast onderdeel van het team Financiën en Control. Vanuit de interne controle zijn de meest risicovolle processen gecontroleerd. Met de hieruit voortkomende bevindingen kunnen we tijdig bijsturen.

3 Financiële begroting

3.1 Uiteenzetting financiële positie en toelichting

Algemeen
De exploitatiebegroting bevat de verwachte baten en lasten voor het boekjaar 2020. Daarbij is de Kaderbrief 2020 als uitgangspunt gehanteerd. Aangezien de begroting 2020 in dezelfde periode is opgesteld als de jaarrekening 2018 is zoveel mogelijk met deze actuele kennis rekeninggehouden.

De financiële uitgangspunten zijn verder vermeld in voorgaande paragraaf, hetgeen een samenvatting is uit de eerder met het bestuur gedeelde Kaderbrief 2020.

Geprognosticeerde begin- en eindbalans voor het begrotingsjaar
Hiervoor wordt verwezen naar het onderdeel 4.4; toelichting op de meerjarenraming. Daar zijn, voor een betere vergelijking, de betreffende bedragen afgezet tegen de meerjarencijfers tot en met 2022.

Investeringen/verloop van de reserves en voorzieningen
De voorgenomen investeringen zijn meerjarig toegelicht onder paragraaf 4.3., inclusief een berekening van de daarbij behorende afschrijvingen. Ook voor de reserves is een meerjarig overzicht opgenomen.

In bijlage 2 is het verloop van de *reserves* weergegeven. De OMWB heeft geen voorzieningen, anders dan een voorziening voor dubieuze debiteuren.

3.2 Begroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023

Het overzicht van baten is als volgt:

Baten	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Meerjarenbegroting 2021	2022	2023
Deelprogramma 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving deelnemersbijdrage	20.472	19.389	19.656	19.743	19.831	19.831
Deelprogramma 2: Advies en Projecten	5.262	6.832	8.958	8.958	8.958	8.958
Programmadeel 3: Collectieve taken	1.556	1.680	1.556	1.556	1.556	1.556
Programmadeel 4: Buiten werkprogramma	3.671	1.247	1.391	1.391	1.391	1.391
Programmadeel 4: Overige exploitatiebaten	699	610	1.184	1.184	1.184	1.184
Totaal baten	**31.660**	**29.758**	**32.743**	**32.831**	**32.919**	**32.919**
Gerealiseerd totaal saldo baten en lasten	**-3.365**	**-23**	**-23**	**-23**	**-21**	**0**
Stortingen reserves	-297	-	-	-	-	-
Onttrekkingen reserves	5.330	23	23	23	21	-
Totaal reserves	**5.033**	**23**	**23**	**23**	**21**	**-**
Totaal baten	**36.693**	**29.781**	**32.766**			
Gerealiseerd resultaat	**1.668**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Bedragen x € 1.000

Het overzicht van de lasten primair proces is als volgt:

Lasten	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Meerjarenbegroting 2021	2022	2023
Primair proces						
Personeelslasten						
Salarissen	15.861	17.775	18.351	18.351	18.351	18.351
Reiskosten	-	563	574	574	574	574
Overige personeelskosten	224	139	142	142	142	142
Inhuurbudgetten	2.836	382	2.380	2.380	2.380	2.380
Detacheringsinkomsten	125-	-	-	-	-	-
Subtotaal	**18.795**	**18.859**	**21.447**	**21.447**	**21.447**	**21.447**
Rente en afschrijvingen						
Afschrijvingen	217	210	235	234	250	183
Subtotaal	**217**	**210**	**235**	**234**	**250**	**183**
Huisvesting en organisatie						
Huisvesting en facilitaire kosten	114	132	135	135	135	135
Externe werkplekken	62	63	64	64	64	64
Tractie	72	79	81	81	81	81
ICT budgetten	67	122	124	124	124	124
Subtotaal	**316**	**396**	**404**	**404**	**404**	**404**
Overige kosten						
Laboratoriumkosten	1.437	600	600	600	600	600
Milieumetingen	382	480	506	506	506	506
SSIB	171	-	-	-	-	-
Luchtkwaliteitsmetingen/ E-noses	87	76	78	78	78	78
Subtotaal	**2.077**	**1.156**	**1.184**	**1.184**	**1.184**	**1.184**
Algemene kosten	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Subtotaal	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal lasten primair proces	**21.405**	**20.621**	**23.270**	**23.269**	**23.285**	**23.218**

Bedragen x € 1.000

Het overzicht van de kosten overhead is als volgt:

Lasten	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Meerjarenbegroting 2021	2022	2023
Overhead						
Personeelslasten						
Salarissen	3.519	4.112	4.721	4.721	4.721	4.721
Reiskosten	532	-	-	-	-	-
Overige personeelskosten	998	821	837	837	837	837
Inhuurbudgetten	525	-	-	-	-	-
Detacheringsinkomsten	31-	-	-	-	-	-
Subtotaal	**5.543**	**4.933**	**5.558**	**5.558**	**5.558**	**5.558**
Huisvesting en organisatie						
Huisvesting en facilitaire kosten	1.004	863	880	880	880	880
Facilitaire kosten	-	151	154	154	154	154
Accountantskosten / overigen	415	479	489	489	489	489
ICT budgetten	1.975	2.584	2.266	2.355	2.424	2.470
Subtotaal	**3.394**	**4.077**	**3.789**	**3.878**	**3.947**	**3.993**
Algemene kosten						
Totaal lasten overhead	13.607	9.010	9.347	9.436	9.505	9.551
Milieumetingen	382	480	506	506	506	506
SSIB	171	-	-	-	-	-
Subtotaal	**2.077**	**1.156**	**1.184**	**1.184**	**1.184**	**1.184**
Totaal lasten overhead	**13.607**	**9.010**	**9.347**	**9.436**	**9.505**	**9.551**
Overig						
Rentekosten	13	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	150	150	150	150	150
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Subtotaal	**13**	**150**	**150**	**150**	**150**	**150**
Totaal lasten overig	**13**	**150**	**150**	**150**	**150**	**150**
Totaal lasten	**35.025**	**29.781**	**32.766**	**32.854**	**32.939**	**32.918**

Bedragen x € 1.000

Op grond van het BBV wordt inzicht verschaft in de structurele en incidentele baten en lasten voor de OMWB. In het volgende overzicht wordt dit weergegeven:

	2020		2021		2022		2023	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Structureel	32.743	32.766	32.831	32.854	32.919	32.939	32.919	32.918
Incidenteel	-	-	-	-	-	-	-	-

Bedragen x € 1.000

4 Toelichting op de begroting 2020

4.1 Toelichting op de baten

De baten van de OMWB bestaan voor het grootste deel uit bijdragen van onze deelnemers voor diensten en producten die zij afnemen. De baten zijn gebaseerd op de omvang van de werkprogramma's 2019. Daarbij zien we een aanzienlijke toename van het aantal verzoektaken de laatste jaren. In bijlage 1 zijn de bijdragen voor 2020 per deelnemer gespecificeerd weergegeven.

Vaststellen tarieven
Op basis van de exploitatiebegroting zijn de gemiddelde kosten per tariefgroep en de uurtarieven te berekenen. Deze tarieven zijn in de onderstaande tabel weergegeven. In de begroting 2020 is bij de baten rekening gehouden met een stijging van 3% (dit is een gewogen percentage gebaseerd op de stijging van de loonkosten 3,5% en de materiële budgetten van 2%). Deze 3% is ook doorberekend in de uurtarieven. Het gemiddelde tarief voor 2020 bedraagt afgerond € 92,20 (tarief 2019 € 89,50). Daarbij opgemerkt dat de uurtarieven op basis van de deskundigheid zijn. Zie bijlage 4 voor een specificatie van de tarieven.

4.2 Toelichting op de lasten

Voor de begroting 2020 worden de ramingen van de kosten vergeleken met die van 2019. Het gaat hierbij om wijzigingen die van structurele aard zijn. Waar nodig zijn de verschillen nader toegelicht.

Personeelslasten	Begroting 2019	Begroting 2020
Primair proces		
Salarissen	17.775	18.351
Reiskosten	563	574
Overige personeelskosten	139	142
Inhuurbudgetten	382	2.380
Subtotaal personeelslasten	**18.859**	**21.447**

Bedragen x € 1.000

De stijging in de salariskosten van € 576.000 kan als volgt worden gespecificeerd:
- Voor de indexering is rekening gehouden met 3,5% voor 2020;
- Aan garantietoelagen SBK is een bedrag geraamd in totaliteit van € 377.000 voor het primaire proces;
- Voor 2019 heeft een herijking plaatsgevonden van de inschaling van de 228 FTE op basis van de actualiteit en aanwezige kennis en ervaring.

De reiskosten:
- De reiskosten voor het primaire proces werden eerder begroot onder de overhead. Dit is gecorrigeerd in de begroting 2020;
- Voor wat betreft het budget zijn geen bijzonderheden te vermelden (index 2%).

De overige personeelslasten:
- Geen bijzonderheden; betreft met name kosten voor opleidingen

De stijging van de inhuurbudgetten wordt veroorzaakt door:

- De formatie is gebaseerd op 228 fte. Het werkaanbod is circa 34.000 uur hoger dan met deze formatie bewerkstelligd kan worden (252 fte), dit betreft circa 23/24 FTE. Hiervoor is een inhuurbudget opgenomen, uitgaande van een gemiddeld inkooptarief van € 70 per uur. In totaal is € 2.380.000 aan inhuurbudget opgenomen.

Rente en afschrijvingen	Begroting 2019	Begroting 2020
Rentekosten	-	-
Afschrijvingen	210	235
Totaal rente- en afschrijvingen	**210**	**235**

Bedragen x € 1.000

De rente en afschrijving:

- Meerjarig zijn de afschrijvingen inbeeld gebracht bij het meerjareninvesteringsprogramma;
- De rente is verantwoord onder treasury (ca € 10.000).

Huisvesting en organisatie	Begroting 2019	Begroting 2020
Primair proces		
Huisvesting en facilitaire kosten	132	135
Externe werkplekken	63	64
Tractie	79	81
ICT budgetten	122	124
Subtotaal huisvesting en organisatie	**396**	**404**

Bedragen x € 1.000

De kosten van huisvesting en organisatie:

- De stijging hangt samen met de indexering van 2,0%;
- Geen bijzonderheden.

Overige kosten	Begroting 2019	Begroting 2020
Laboratoriumkosten	600	600
Milieumetingen	480	506
BRIKS	-	-
Luchtkwaliteitsmeting/E-noses	76	78
Totaal Overige kosten	**1.156**	**1.184**

Bedragen x € 1.000

De overige kosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

- Indexering van 2%;
- De overige kosten hangen direct samen met de in rekening te brengen bedragen bij deelnemers en niet-deelnemers. Derhalve een budgetneutraal effect.

Lasten Overhead	Begroting 2019	Begroting 2020
Personeelslasten		
Salarissen	4.112	4.721
Reiskosten	-	-
Overige personeelskosten	821	837
Inhuurbudgetten	-	-
Detacheringsinkomsten	-	-
Subtotaal	**4.933**	**5.558**
Huisvesting en organisatie		
Huisvesting en facilitaire kosten	863	880
Facilitaire kosten	151	154
Accountantskosten / overigen	479	489
ICT budgetten	2.584	2.266
Subtotaal	**4.077**	**3.789**
Totaal lasten overhead	**9.010**	**9.347**

Bedragen x € 1.000

De kosten van overhead worden afzonderlijk in de begroting verantwoord:

- Voor de indexering is 2% toegerekend op de materiële budgetten;
- De salariskosten van accountmanagement stonden eerst onder primair proces en zijn nu verantwoord onder bedrijfsvoering. Dit verklaard de stijging, bovenop de index;
- De overige personeelskosten zijn verlaagd met de reiskosten voor het primair proces, zie toelichting aldaar;
- ICT-budget is verlaagd als gevolg van efficiënte en nieuwe inrichting van het IT-landschap. Er is tevens rekening gehouden met ontwikkelingen datamanagement.

Overige kosten Overhead	Begroting 2019	Begroting 2020
Rentekosten	-	-
Onvoorzien	150	150
Vennootschapsbelasting	-	-
Subtotaal overige kosten	**150**	**150**

Bedragen x € 1.000

Onvoorzien

Voor de verplichte post onvoorzien is in de begroting een bedrag opgenomen van € 150.000. Dit bedrag is ongewijzigd ten opzichte van 2019 en wordt toereikend geacht.

4.3 (Vervangings)investeringen 2020

In 2020 zal een aantal bedrijfsmiddelen opnieuw aangeschaft of vervangen moeten worden. Het uitgangspunt is dat het algemeen bestuur met het vaststellen van de begroting 2020 goedkeuring verleent aan het onderstaande overzicht (vervangings) investeringen.
Alleen investeringen groter dan € 10.000 worden geactiveerd. Vervangingen of aanschaffingen onder deze grens verantwoorden we in de exploitatie. Met het vaststellen van de begroting worden ook de vermelde afschrijvingstermijnen voor investeringen vastgesteld. De afschrijvingen vinden plaats na ingebruikname (afhankelijk van het actief het jaar volgend op de investering).

Investeringen	2019	2020	2021	2022	2023
Huisvesting	-	100	-	50	100
Communicatiemiddelen	200	-	-	200	-
Wagenpark*	305	-	150	-	150
Technische apparatuur	-	75	-	-	75
TOTAAL	**505**	**175**	**150**	**250**	**325**

** is inclusief restantkredieten 2018* *Bedragen x € 1.000*

Bij vervanging van activa wordt nut en noodzaak afgewogen. Niet altijd kan vervanging plaatsvinden tegen de geraamde aanschafwaarden, wat betekent dat de werkelijke lasten afwijken van de in bovenstaande tabel opgenomen jaarlasten. Substantiële afwijkingen melden we bij de bestuursrapportages.

Afschrijvingstermijnen

Bij investeringen worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Tabel met de gehanteerde afschrijvingstermijnen	Jaren
Huisvesting	10
Communicatiemiddelen	3
Wagenpark	7
Technische apparatuur	15

4.4 Toelichting op de meerjarenraming

Algemeen
Naast de begroting 2020 is een meerjarenraming tot en met 2023 opgenomen. Ook bevat de begroting – op basis van het BBV - een geprognosticeerde begin- en eindbalans en een raming van de financiële gevolgen, waaronder de baten en de lasten van het bestaande en het nieuwe beleid.

De meerjarenraming is opgenomen in de overzichten in hoofdstuk 3. De meerjarenraming is opgesteld op basis van de prijzen 2020. Er heeft voor volgende jaren geen indexering plaatsgevonden. Het meerjarig ingroeimodel MWB-norm voor de inrichtinggebonden taken is bijgesteld voor de toegroei naar het professioneel aanvaardbaar uitvoeringsniveau.

Geprognosticeerde begin- en eindbalans

Hierna is de geprognosticeerde begin- en eindbalans weergegeven voor zowel het begrotingsjaar als de meerjarenraming.

Activa	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Immateriële vaste activa	-	-	-	-	-	-
Materiële vaste activa	569	932	872	788	788	931
Financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-
Totaal vaste activa	**569**	**932**	**872**	**788**	**788**	**931**
Openbare lichamen	2.137	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Uitzettingen rijksschatkist	4.029	1.421	1.458	1.519	1.498	1.355
Overige vorderingen	-					
Uitzettingen met looptijd < 1 jaar	**6.165**	**3.421**	**3.457**	**3.518**	**3.497**	**3.354**
Liquide middelen (banksaldo)	**206**	**250**	**250**	**250**	**250**	**250**
Overige overlopende activa	**1.268**	**1.293**	**1.293**	**1.293**	**1.293**	**1.293**
TOTAAL ACTIVA	**8.208**	**5.896**	**5.872**	**5.849**	**5.828**	**5.828**

Passiva	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Algemene reserve	1.474	1.474	1.474	1.474	1.474	1.474
Bestemmingsreserve huisvesting	90	67	44	21	-	-
Bestemmingsreserve meetstations	297	297	297	297	297	297
Resultaat boekjaar vóór bestemming	1.668	-	-	-	-	-
Eigen vermogen	**3.529**	**1.838**	**1.815**	**1.792**	**1.771**	**1.771**
Voorzieningen	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Vaste schulden	**700**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Vlottende schulden < 1 jaar	**992**	**1.012**	**1.011**	**1.011**	**1.011**	**1.011**
Overlopende passiva	**2.987**	**3.046**	**3.046**	**3.046**	**3.046**	**3.046**
TOTAAL PASSIVA	**8.208**	**5.896**	**5.872**	**5.849**	**5.828**	**5.828**

Bedragen x € 1.000

Bijlage 1:
Specificatie bijdrage per deelnemer 2020

Toelichting op de deelnemersbijdrage 2020 (gebaseerd op de MWB-norm)

	Begroting 2020			
Gemeente	**P1**	**P2**	**P3**	**P4**
Alphen-Chaam	298.684	31.853	34.633	365.170
Altena	536.045	39.196	65.516	640.757
Baarle-Nassau	280.380	22.948	30.306	333.634
Bergen op Zoom	780.710	786.807	47.023	1.614.539
Breda	1.537.518	445.411	112.595	2.095.525
Dongen	242.266	39.275	28.503	310.044
Drimmelen	376.738	160.946	43.839	581.523
Etten-leur	326.451	58.567	41.995	427.013
Geertruidenberg	234.639	75.775	29.055	339.469
Gilze en Rijen	274.165	47.721	39.659	361.545
Goirle	153.303	77.580	20.496	251.379
Halderberge	397.274	155.168	46.180	598.623
Heusden	309.043	84.575	34.389	428.007
Hilvarenbeek	409.563	93.464	38.928	541.955
Loon op Zand	192.136	69.945	35.217	297.298
Moerdijk	953.677	575.101	62.563	1.591.341
Oisterwijk	321.515	155.662	45.999	523.175
Oosterhout	646.902	216.455	67.628	930.984
Roosendaal	676.869	258.978	74.948	1.010.795
Rucphen	207.733	15.760	30.432	253.925
Steenbergen	360.732	128.877	43.889	533.498
Tilburg	1.692.290	801.100	122.932	2.616.322
Waalwijk	442.617	122.328	46.560	611.505
Woensdrecht	191.950	76.040	25.418	293.408
Zundert	358.587	47.360	57.611	463.559
Totaal gemeenten	**12.201.787**	**4.586.891**	**1.226.314**	**18.014.992**
Provincie	**7.453.747**	**4.370.732**	**588.532**	**12.413.011**
Totaal bijdrage 2020	**19.655.534**	**8.957.623**	**1.814.846**	**30.428.003**

Toelichting:

1) *De bedragen voor programma 1 zijn conform de MWB-norm zoals die uitgewerkt en opgenomen is in de bestuurlijk goedgekeurde werkplannen voor 2019;*
2) *Betreft de bijdragen van de deelnemers inclusief SSIB (in totaliteit 259.000). De uitvoering van SSIB vindt plaats door de ODBN. De OMWB betaalt derhalve deze vaste bijdrage door aan de collega omgevingsdienst;*
3) *Voor enkele gemeenten geldt een toegroeimodel voor de MWB-norm. Dit is verwerkt in de meerjarenbegroting in programma 1;*
4) *De definitieve invulling van deze bijdragen per deelnemer vindt plaats aan de hand van de bestuurlijk vast te stellen werkprogramma's. Bij de eerste bestuursrapportage 2020 wordt dit financieel vertaald en vastgelegd middels een begrotingswijziging als daar aanleiding toe is.*

De bijdrage per deelnemer, inclusief ingroeimodel MWB-norm, ziet er meerjarig als volgt uit:

De bijdrage per deelnemer, inclusief ingroeimodel MWB-norm, ziet er meerjarig als volgt uit:

Begroting meerjarig				
Gemeente	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Alphen-Chaam	365.170	374.455	383.741	383.741
Altena	640.757	648.392	656.026	656.026
Baarle-Nassau	333.634	343.324	353.013	353.013
Bergen op Zoom	1.614.539	1.614.539	1.614.539	1.614.539
Breda	2.095.525	2.095.525	2.095.525	2.095.525
Dongen	310.044	310.044	310.044	310.044
Drimmelen	581.523	581.523	581.523	581.523
Etten-leur	427.013	427.013	427.013	427.013
Geertruidenberg	339.469	339.469	339.469	339.469
Gilze en Rijen	361.545	361.545	361.545	361.545
Goirle	251.379	251.379	251.379	251.379
Halderberge	598.623	598.623	598.623	598.623
Heusden	428.007	428.007	428.007	428.007
Hilvarenbeek	541.955	541.955	541.955	541.955
Loon op Zand	297.298	297.298	297.298	297.298
Moerdijk	1.591.341	1.591.341	1.591.341	1.591.341
Oisterwijk	523.175	523.175	523.175	523.175
Oosterhout	930.984	930.984	930.984	930.984
Roosendaal	1.010.795	1.010.795	1.010.795	1.010.795
Rucphen	253.925	263.979	274.034	274.034
Steenbergen	533.498	538.233	542.969	542.969
Tilburg	2.616.322	2.616.322	2.616.322	2.616.322
Waalwijk	611.505	611.505	611.505	611.505
Woensdrecht	293.408	293.408	293.408	293.408
Zundert	463.559	509.801	556.044	556.044
Totaal gemeenten	**18.014.992**	**18.102.634**	**18.190.276**	**18.190.276**
Provincie	**12.413.011**	**12.413.011**	**12.413.011**	**12.413.011**
Totaal bijdragen	**30.428.003**	**30.515.645**	**30.603.287**	**30.603.287**

Bijlage 2:
Verloop reserves

Het verwachte verloop van de reserves is als volgt:

Staat van reserves 2020 - 2023	Algemene reserve	Reserve huisvesting	Reserve meetstations
Stand per 1-1-2020	1.474	67	297
Onttrekking 2020		23-	-
Stand per 1-1-2021	1.474	44	297
Onttrekking 2020		23-	-
Stand per 1-1-2022	1.474	21	297
Onttrekking 2020		23-	-
Stand per 1-1-2023	1.474	-	297
Onttrekking 2020		23-	-
Stand per 1-1-2024	1.474	-	297

Bedragen x € 1.000

Algemene reserve
De stand van de Algemene Reserve bedraagt naar verwachting per 1-1-2020 € 1.474.000.

Reserve huisvesting
De mutaties in de reserve huisvesting zijn conform de meerjarenplanning, zoals in eerdere begrotingen vastgelegd. Per eind 2022 zal de reserve volledig zijn uitgenut.

Reserve Meetstations
De stand van de reserve meetstations bedraagt naar verwachting per 1-1-2020 € 297.000.

Bijlage 3:

Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld

Baten en lasten per taakveld		Baten	Lasten
0	Bestuur en ondersteuning		
0.4	Overhead		9.347
0.5	Treasury		-
0.8	Overige baten en lasten		150
0.9	Vennootschapsbelasting		
0.10	Mutaties reserves	23	
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten		
7	Volksgezondheid en milieu		
7.4	Milieubeheer	32.743	23.270
Saldo van baten en lasten op taakvelden		**32.766**	**32.766**

Bedragen x € 1.000

Bijlage 4:
Tarieven

Lasten Overhead	Begroting 2020 uurtarief	Begroting 2019 uurtarief
Milieu		
MBO	€ 75,20	€ 73,00
HBO	€ 92,70	€ 90,00
HBO+	€ 110,25	€ 107,00
Specialisten	€ 110,25	€ 107,00
Klachten	€ 92,70	€ 90,00
Klachten buiten kantoortijd	€ 125,75	€ 122,00
BOA	€ 53,50	€ 52,00
BOA buiten kantoortijd	€ 71,10	€ 69,00
Overig Wabo		
Bouwmedewerker (MBO)	€ 71,10	€ 69,00
Bouwmedewerker (HBO)	€ 82,50	€ 80,00
Bouwmedewerker (Specialist)	€ 95,80	€ 93,00
Milieu		
MBO buiten kantoortijd **	€ 95,80	€ 93,00
HBO buiten kantoortijd **	€ 121,50	€ 118,00
HBO+ buiten kantoortijd **	€ 143,20	€ 139,00
Specialisten buiten kantoortijd **	€ 143,20	€ 139,00
Overig Wabo		
Bouwmedewerker (MBO) buiten kantoortijd **	€ 90,65	€ 88,00
Bouwmedewerker (HBO) buiten kantoortijd **	€ 106,10	€ 103,00
Bouwmedewerker (Specialist) buiten kantoortijd **	€ 124,65	€ 121,00

* *tarieven buiten kantoortijd. Als kantoortijden worden aangehouden de maandagen tot en met de vrijdagen van 7.00 tot 22.00 uur. Alle overige tijdstippen zijn buiten kantoortijd. We hanteren een opslagpercentage van 30% op de tarieven voor werkzaamheden buiten kantoortijd.*

** *Tarieven buiten kantoortijd (+30%).*

Lijst van veel gebruikte afkortingen en termen binnen de OMWB

AB	Algemeen Bestuur
DB	Dagelijks Bestuur
AO	Ambtelijk Overleg
MT	Management Team
ATO	Afdelingsteam Overleg
MD	Management Development
SSiB	Samen Sterk in Brabant
BRZO	Bedrijf Risico Zware Ongevallen
GR	Gemeenschappelijke Regeling
Burap	Bestuursrapportage
Marap	Maandrapportage
T1 (ect.)	Termijnrapportages
OD	Omgevingsdienst
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
WP	Werkprogramma
CT	Collectieve Taken
VTH	Vergunningverlening Toezicht & Handhaving
VV	Vergunningverlening
T&H	Toezicht & Handhaving
P1	Wettelijke basistaken
P2	Verzoektaken
P3	Collectieve Taken
P4	Buiten Werkprogramma
BOR	Besluit Omgevingsrecht
GUK	Gemeenschappelijk Uitvoeringskader
FAG	Financiële Adviesgroep
ROK	Regionaal Operationeelkader
RUN	Regionaal Uitvoeringsniveau
IOV	Impuls Omgevingsveiligheid
OW	Omgevingswet
IPO	Interprovinciaal provinciaal overleg
BPO	Brabants Programma Omgevingsveiligheid
3D	3-Directeuren Overleg
OR	Ondernemingsraad
GO	Georganiseerd Overleg
PNB	Provincie Noord-Brabant
AM	Accountmanagement
TM	Teammanagers
TB	Technisch Beraad
HoO	Huis op Orde
P&C	Planning & Control
NIG	Niet Inrichtingsgebonden Taken
MWB-norm	Midden- en West-Brabant Norm
SBK	Sociaal Beleidskader
VVGB	Verklaring van geen Bedenkingen
LPF	Level Playing Field
IB	Inrichtingenbestand
WNT	Wet Normering Topinkomens
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BV	Bedrijfsvoering
Wgr	Wet Gemeenschappelijk Regeling
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
ODBN	Omgevingsdienst Brabant Noord
ODZOB	Omgevingsdienst Zuid-Oost Brabant
ITV	Intensieve Veehouderij

Zichtbaar samen werken aan een schone, veilige en duurzame leefomgeving

Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant

Spoorlaan 181, 5038 CB Tilburg

Postbus 75, 5000 AB Tilburg

013 206 01 00

info@omwb.nl
www.omwb.nl